

Sammanträde	Hälsopolitiska rådet
Plats och tid	Sammanträdesrum Kompassen kl. 09:00 måndagen den 22 januari 2024
Ordförande	Ann-Charlott Gustafsson
Sekreterare	Emelie Eék

Föredragningslista

Föredragande

- Upprop och val av justerare**
Förslag: Mats Johansson (M)
- Redovisning av projekt 2024, utifrån tertialrapport**
KS/2024:21
-En hållbar infrastruktur för egenorganiserad fysisk aktivitet
Janni Olsson,
sambhallsbyggnadsförvaltningen
- Uppföljning av samverkansavtal med Delregional nämnd norra 2023 avseende lokalt folkhälsoarbete samt ekonomisk redovisning**
KS/2023:266
Emelie Eék,
folkhälsstrateg
- Revidering av hälsopolitiska rådets bestämmelser**
KS/2023:671
- Ansökningar gällande utvecklingsmedel från hälsopolitiska rådet 2024**
KS/2023:457
Emelie Eék,
folkhälsstrateg
- Uddevalla kommuns arbete för suicidprevention, uppdrag till folkhälsostrateg**
KS/2023:63
Emelie Eék,
folkhälsstrateg
- Rundan- aktuella frågor/reflektioner och information som berör folkhälsa**
- Workshop kring: Folkhälsoutmaningar/satsningar i respektive förvaltning/nämnd eller verksamhet för 2024.

Ledamot och ersättare som är hindrad att delta i sammanträdet ska meddela detta till sekreteraren.

Tänk på att visa hänsyn vid mötet och använd inte parfym, rakvatten eller andra starkt doftande hygienartiklar.

2023-12-20

Dnr KS/2023:266

Handläggare

Folkhälsostrateg Emelie Eék

Telefon +46522696148

emelie.eek@uddevalla.se

Redovisning av projekt 2023, utifrån tertialrapport

Sammanfattning

Ett avtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun 2020–2023 är slutet mellan kommunen och Västra Götalandsregionen delregional nämnd norra. Enligt avtalet ska en redovisning sammanställas senast 25 januari varje år och tillhandahållas Delregional nämnd norra. Uppföljningen beskriver Hälsopolitiska rådets arbete under 2023 samt de insatser som erhållit utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet. Under 2023 har Hälsopolitiska rådets arbete utgått från det övergripande målet att förbättra befolkningens hälsa och utjämna skillnader i hälsa samt utifrån inriktningen att ge barn och unga likvärdiga möjligheter till en god start i livet genom en trygg och utvecklande uppväxt.

Tolv utvecklingsprojekt har pågått under året och ett antal tvärssektoriella folkhälsoinsatser. Insatserna har både varit främjande och förebyggande och har riktats till målgrupper utifrån behov. Resultatet för 2023 hamnar på ett överskott på 140 tkr som kommer att överföras till 2024. Överskottet beror främst på att personal- och omkostnader ligger något lägre än budgeterat, ÖK Idé har inte använt alla de medel som de tilldelats för folkhälsoinsatser samt att finansiering av projektet Tanke och hälsa uteblev då de fick finansiering från annat håll. De medel som budgeterats till Tanke och hälsa har använts till tvärssektoriellt folkhälsoarbete samt har bidragit till överskottet.

Hälsopolitiska rådets budget för 2024 har korrigerats utifrån det faktiska bokslutet.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2023-12-20

Samverkansavtal gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun för perioden 2020 - 2023

Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2023 mellan Delregional nämnd Norra och Uddevalla kommun

Ekonomisk redovisning 2023, samverkansavtal folkhälsa

Hälsopolitiska rådets budget 2024, korrigerad

Rapportering 3 Mot en ökad inkludering i fysisk aktivitet

Rapportering 3 Barn i föräldrars fokus och mina föräldrar är skilda

Rapportering 3 Bokstart

Rapportering 3 Elevhälsan gymnasiet, psykisk ohälsa och suicidprevention

Rapportering 3 Familjens ekonomi påverkan på barnen

Rapportering 3 Få fler pojkar att lyckas i skolan

Rapportering 3 Hitta ut i Uddevalla och Ljungskile

Rapportering 3 Hållbar infrastruktur för egenorganiserad fysisk aktivitet

2023-12-20

KS/2023:266

Rapportering 3 Jämlikt föräldraskapsstöd
Rapportering 3 Tanke och hälsa
Rapportering 3 Utveckling av familjecentralsarbete
Rapportering 3 SM i rörelse

Förslag till beslut

Hälsopolitiska rådet föreslår kommunstyrelsen besluta

att godkänna uppföljningen av samverkansavtalet 2022 och den ekonomiska redovisningen.

Ärendebeskrivning

Malin Krantz
Avdelningschef

Emelie Eék
Folkhälsostrateg

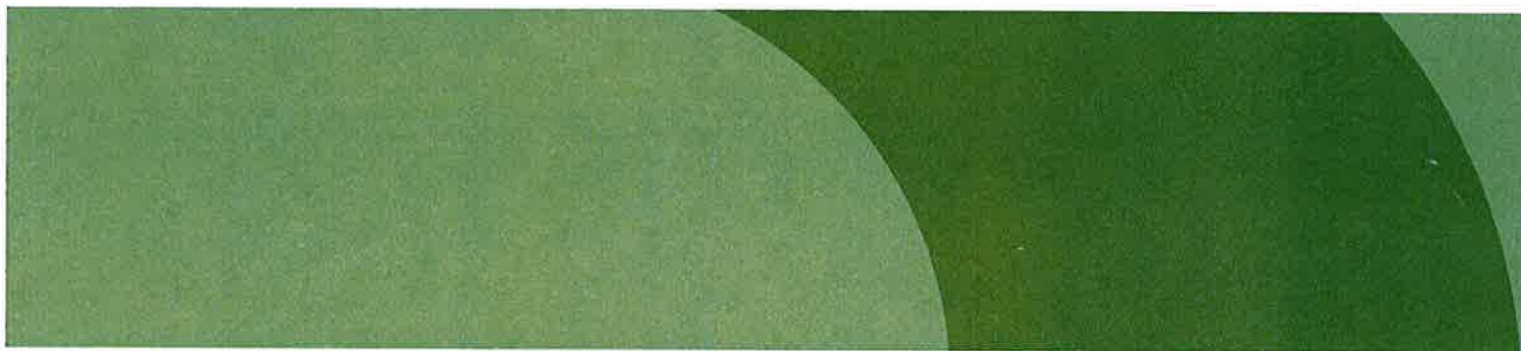
Beslutet och underlaget ska skickas till

Västra Götalandsregionen Delregional nämnd norra genom agneta.eriksson@vgregion.se

KS. Dnr. 2019/00
34

Samverkansavtal gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun för perioden 2020 - 2023

1. Avtalsparter

Detta avtal är slutet mellan Uddevalla kommun, nedan kallad kommunen, och norra Hälso- och sjukvårdsnämnden nedan kallad norra HSN och avser samverkan och samfinansiering av gemensamma folkhälsoinsatser och tjänst i Uddevalla kommun.

2. Avtalsperiod

Detta avtal gäller under perioden 1 januari 2020 till 31 december 2023.

3. Förutsättningar för samverkansavtalet

Internationella och nationella styrdokument anger riktningen medan de regionala och lokala styrdokumenten lägger grunden för prioriteringar och insatser inom samverkansavtalet.

I FN:s Agenda 2030 har flera av de 17 globala målen för hållbar utveckling en direkt koppling till jämlik hälsa.

FN:s allmänna förklaring om de mänskliga rättigheterna handlar om att alla människor är födda fria, är lika i värdighet och har samma rättigheter.

För att ytterligare värna barns rättigheter upprättades Barnkonventionen. Den innehåller bestämmelser om mänskliga rättigheter för barn. Artikel 2, 3, 6 och 12 utgör grundprinciperna och ska alltid beaktas i frågor som berör barn. Barns rättigheter har en betydande roll i folkhälsoarbetet.

Det övergripande målet för Sveriges nationella folkhälsopolitik är

”att skapa samhällliga förutsättningar för en god och jämlik hälsa i hela befolkningen och sluta de påverkbara hälsoklyftorna inom en generation”

och dess tillhörande åtta målområden.

Andra regionala och kommunala styrdokument som ligger till grund för det lokala folkhälsoarbetet är:

- VG 2030
- Norra hälso- och sjukvårdsnämndens Mål- och inriktningsdokument
- Uddevalla kommuns strategiska plan samt kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrkort

4. Det gemensamma folkhälsoarbetet

Det övergripande målet med det gemensamma folkhälsoarbetet är att förbättra befolkningens hälsa och utjämna skillnader i hälsa. För att uppnå målet krävs gemensamma insatser och samverkan mellan olika nivåer, aktörer och verksamheter.

Folkhälsoarbete handlar om insatser som förbättrar folkhälsan generellt och som bidrar till att hela befolkningen ges förutsättningar för en god hälsa.

Avsikten med avtalet är att underlätta det tvärspektoriella samarbetet för att få ett bättre resursutnyttjande och större genomslagskraft. Folkhälsoarbetet ska ha en politisk styrning och bedrivs på en strategisk nivå. Arbetet ska omfatta hälsofrämjande och/eller tidigt förebyggande insatser. Folkhälsoarbetet ska bygga på långsiktighet och utgå från befolkningens behov.

En ökad jämlikhet i hälsa är en förutsättning för att uppnå ett långsiktigt socialt hållbart samhälle och ska särskilt beaktas i detta avtal. Ett socialt hållbart samhälle innebär att grundläggande mänskliga rättigheter respekteras och att inga grupper missgynnas strukturellt. Barn och ungas behov och rättigheter ska särskilt uppmärksammas.

Det är viktigt att fortsätta det arbete som påbörjades under föregående avtalsperiod med att synkronisera planeringsprocessen med den kommunala planerings- och budgetprocessen, att integrera folkhälsoperspektiv i de olika aktörernas ordinarie verksamhet och att styra mot insatser för att främja en jämlik hälsa för befolkningen.

4.1 Utvecklingsområde under avtalsperioden

Att främja och utveckla prioriterade gruppers inflytande och delaktighet i de insatser som görs.

5. Organisering samverkan

5.1 Forum för folkhälsofrågor

I kommunen ska det finnas ett tvärsektoriellt sammansatt forum för folkhälsofrågor, här fortsättningsvis omnämnt som folkhälsoråd. De lokala behoven och förutsättningarna är styrande för folkhälsorådets sammansättning.

I folkhälsorådet ska förtroendevalda från kommunen och norra HSN ingå. Folkhälsorådet är beslutande gällande de medel som är knutna till samverkansavtalet. Beslutande är förtroendevalda från kommunen och norra HSN. Ordförande utses bland de förtroendevalda från kommunen och vice ordförande från norra HSN. Ordförande och vice ordförande deltar i folkhälsorådets beredande möten.

Ledande tjänstepersoner från kommun, primärvård, tandvård, försäkringskassa, arbetsförmedling, polis, frivilligorganisationer och företag kan med fördel ingå i folkhälsorådets ordinarie arbete. Folkhälsorådet har möjlighet att bjuda in tjänstepersoner eller andra aktörer utifrån behov.

Folkhälsorådet ska med utgångspunkt i hälsans bestämningsfaktorer, det vill säga befolkningens livsvillkor och levnadsvanor, identifiera behov och prioritera utifrån dessa samt verka för att folkhälsoarbetet bedrivs strategiskt inom kommunens ordinarie verksamheter. Folkhälsorådets insatser och prioriteringar ska vara förenliga med båda avtalsparters respektive styrdokument.

Folkhälsorådets uppgift är att bedriva arbetet så att ett folkhälsoinriktat synsätt blir en del av de ingående parternas ordinarie verksamhet. Förtroendevalda och tjänstepersoner i folkhälsorådet ansvarar för att ta med sig inspel från sina respektive nämnder/styrelser/förvaltningar till folkhälsorådet samt att återföra folkhälsorådets arbete tillbaka till dessa. Varje folkhälsoråd ska ha en arbetsordning som tydliggör de medverkandes ansvar i folkhälsorådet. Arbetsordningen revideras i samband med nytt avtal.

5.2 Folkhälsostrategi

En heltidstjänst ska finnas för folkhälsoarbetet och innehas av en strateg med folkhälsovetenskaplig utbildning eller liknande. Det åligger kommunen att informera

4
kontaktperson på avdelning social hållbarhet vid förändringar, till exempel av tjänst vid nyanställning, omplacering eller längre vikariat.

Strategen ska vara anställd med kommunen som huvudman för tjänsten. Tjänsten ska vara centralt och strategisk placerad i kommunens förvaltning. Strategen ska ha tillgång till kommunledning.

I uppdraget ingår att:

- arbeta på uppdrag av folkhälsorådet
- ansvara för att arbetet bedrivs utifrån regionala och kommunala styrdokument
- ansvara för att arbetet bedrivs utifrån den inriktning och prioritering som beslutas
- verka för att det lokala folkhälsoarbetet bedrivs på en strategisk nivå och i samverkan mellan olika nivåer, aktörer och verksamheter
- ansvarar för budget, uppföljning och ekonomisk redovisning samt att göra folkhälsoavtalet känt för samtliga medverkande aktörer
- analysera och tillgängliggöra aktuell statistik över hälsoläget i kommunen

5.3 Uppföljning

Parterna ska varje år kunna följa folkhälsoarbetets utveckling genom uppföljning, både skriftligt (bilaga 1a insatser och 1b ekonomi) och i dialog kring det gemensamma folkhälsoarbetet bland annat avseende:

- samverkansavtal folkhälsa
- folkhälsorådets prioriterade arbete
- ekonomisk redovisning av kostnaden för folkhälsostrateg inklusive dess omkostnader och folkhälsoinsatser

Det åligger folkhälsostrategen att fortlöpande följa upp och rapportera eventuella avvikelser gällande planerade folkhälsoinsatser eller budget till folkhälsorådet.

Uppföljning ska ske årligen. Insatserna ska sammanställas senast den 25 januari och den ekonomiska uppföljningen senast den 15 februari. Redovisningarna ska tillhandahållas norra HSN och kommunstyrelsen i Uddevalla kommun ska ställa sig bakom uppföljningen.

Uppföljningsbilagorna kan komma att revideras under avtalsperioden.

Avdelning social hållbarhet tar, på norra HSNs uppdrag, initiativ till dialogmöte med kommunchef eller motsvarande under avtalsperioden.

5.4 Regiongemensam insamling av hälsodata

Parterna är överens om att tillsammans stödja de undersökningar som är av gemensamt intresse för att få statistik på befolkningens hälsa och levnadsvanor, till exempel Centralförbundet för Alkohol- och Narkotikaupplysning (CAN)s droganeundersökning och Elevens hälsa i fokus som baseras på elevhälsosamtal.

CANs droganeundersökning genomförs vart tredje år. Norra HSN står för de finansiella kostnaderna som är förenat med enkäten. Kommunen står för insamlandet av data och sprider resultatet lokalt.

Elevens hälsa i fokus kommer att vara ett utvecklingsområde under avtalsperioden.

PC
Ceh

6 Ekonomi

6.1 Finansiering

Fördelningsprincipen för finansieringen är hälften vardera för norra HSN och kommunen. Parterna svarar gemensamt för finansieringen av:

- lön och omkostnader för en heltid folkhälsostrateg
- insatser utifrån gemensamma prioriteringar

6.2 Ersättning

Norra HSN ersätter för perioden 2020 - 2023, 2 350 000 kronor per år, för gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun. Uddevalla kommun bidrar med motsvarande belopp.

6.3 Utbetalning

Utbetalning av ersättning från norra HSN till Uddevalla kommun görs två gånger per år, i mars och september, med lika delar för första respektive andra utbetalningen.

6.4 Budget

Folkhälsorådet ska årligen, senast den 1/12, lämna ett budgetunderlag enligt mall (bilaga 2) för kommande verksamhetsår. Budgeten ska bestå av insatser och prioriteringar som är förenliga med båda avtalsparters respektive styrdokument.

6.5 Ekonomiska riktlinjer

Kopplat till detta samverkansavtal finns ekonomiska riktlinjer för utvecklingsmedel till folkhälsoinsatser (bilaga 3).

7 Omförhandling

Om förutsättningarna för detta avtal väsentligt ändras under avtalsperioden har parterna rätt att kräva omförhandling. Avtalet kan omförhandlas inför årsskifte. En skriftlig begäran om omförhandling ska då inkomma senast sex månader innan.

8 Tvist

Vid eventuell tvist om tolkning och tillämpning av detta avtal löses frågan i första hand genom förhandlingar mellan parterna. I annat fall löses tvisten i allmän domstol.

9 Hävning av avtal

Vardera part äger rätten att häva avtalet om den andra parten i väsentligt hänseende inte utför sina åtaganden och rättelse inte sker utan dröjsmål efter skriftlig erinran.

PL
Ceh

Uddevalla den. 2019-08-12

..... den.....

Linda Jansson
Ordförande
Norra Hälsa- och sjukvårdsnämnden

Christer Hassleback
Ordförande
Kommunstyrelsen

Sverker Hänel
Ansvarig tjänsteperson

Peter Larsson
Kommundirektör

Uppföljning av samverkansavtal avseende lokalt folkhälsoarbete 2023

mellan delregional nämnd norra och Uddevalla
kommun

Om uppföljningen

Enligt gällande samverkansavtal för folkhälsoinsatser som upprättats mellan Västra Götalandsregionen och kommunen ska folkhälsoarbetet följas upp varje år.

I den här uppföljningen är det enbart de insatser som genomförts med gemensamma medel med beslut av folkhälsorådet som ska redovisas.

Besvara frågorna kortfattat och hänvisa inte till eventuellt medsänt material. Om det finns dokumentationer som genomförts inom ramen för samverkansavtalet t. ex. utvärderingar, så kan dessa skickas in tillsammans med uppföljningen.

Uppföljningen ska godkännas av folkhälsorådet och undertecknas av dess ordförande. Därefter skickas uppföljningen till Koncernkontoret, Västra Götalandsregionen via mail till agneta.eriksson@vgregion.se senast den 25 januari 2024.

Den ekonomiska redovisningen redovisas i en separat excel-bilaga. Om den inte är helt klar 25 januari kan den mailas separat till samma adress, dock senast den 15 februari.

1. Samverkansavtal folkhälsa

	Helt uppfyllt	Delvis uppfyllt	Inlett processen	Möjlighet att motivera svaret
Folkhälsoarbetet ska utgå från befolkningens behov, vara systematiskt och långsiktigt	☒	☐	☐	Rådet har prioriterat insatser utifrån behov i befolkningen, lokala förutsättningar och kommunens och regionens styrdokument. Kommunens välfärdsredovisning används som underlag för prioritering och planering av insatser.
Folkhälsoarbetet ska ha tydliga mål och en tydlig uppföljning	☒	☐	☐	Rådet har antagit en prioritering och inriktning för avtalsperioden som följs upp i beviljade projekt och rådets folkhälsoarbete.
Barn och ungas behov och rättigheter ska särskilt uppmärksammas	☒	☐	☐	Barn och unga är en prioriterad målgrupp under avtalsperioden t.o.m. 2023
Folkhälsoperspektivet ska integreras i de olika aktörernas ordinarie verksamhet	☒	☐	☐	Mycket av kommunens folkhälsoarbete sker inom ramen för ordinarie verksamhet. Satsningar med medel från samverkansavtalet möjliggör ofta utveckling som annars inte varit möjlig.
Folkhälsorådets planeringsprocess ska synkroniseras med den kommunala planerings- och budgetprocessen	☐	☒	☐	Folkhälsorådets planeringsprocess anpassas utifrån den kommunala budgetprocessen.
Prioriterade målgrupper ska ges möjlighet till inflytande och delaktighet i de insatser som görs	☐	☒	☐	Målgrupper har involverats i olika grad i pågående utvecklingsprojekt. I både ansökan och uppföljning ställs frågor om målgruppens deltagande

Vårdaktörernas samverkan

Vårdaktörernas samverkan i det lokala folkhälsoarbetet.

(Markera genom att stryka under vald siffra)

	Stor delaktighet		Mindre delaktighet	
Primärvård	4	3	<u>2</u>	1
Tandvård	<u>4</u>	3	2	1
Mödravårdscentral	4	3	<u>2</u>	1

4	Barnvårdscentral	4	3	<u>2</u>	1
	Ungdomsmottagning	4	3	<u>2</u>	1
	Annan vårdaktör	4	3	2	1

Möjlighet att motivera svaren

Svaren ovan bygger på närvaro på Hälsopolitiska rådets möte och delaktighet i ansökningar om utvecklingsmedel hos Hälsopolitiska rådet. Enligt kontakt med kommunens representanter på Familjecentralerna i Uddevalla, har samverkan med mödravården och barnvården varit välfungerande. Det finns andra samverkanssammanhang med övriga vårdaktörer så som lokal samverkansgrupp barn och unga där deltagandet är högt, där främjande och förebyggande insatser i samverkan tas upp.

2. Nämndens mål- och inriktning

Dåvarande norra hälso- och sjukvårdsnämndens Mål- och Inriktningsdokument var vägledande för vilka hälsofrämjande insatser som folkhälsoråden skulle prioritera i budget för 2023.

De uppdrag/aktiviteter som gällde var att skapa förutsättningar för:

- tidiga insatser
- insatser till barn och unga i syfte att främja fullföljda studier
- främja utveckling av språkförståelse för barn i tidig ålder
- främja goda kost och fysisk aktivitet samt tandhälsa (i alla åldrar)
- arbeta i enlighet med den nationella ANDTS-strategin

3. Folkhälsorådets prioriterade arbete

a) Beskriv kortfattat utgångspunkterna för folkhälsorådets arbete t.ex. planer, prioriteringar m.m.

Uddevallas folkhälsoarbete syftar till att förbättra befolkningens hälsa och utjämna orättfärdiga skillnader i hälsa.

Under avtalsperioden 2021–2023 har inriktningen för det lokala folkhälsoarbetet varit att ge barn och unga likvärdiga möjligheter till en god uppväxt genom inkluderande och stödjande miljöer, trygg och utvecklande skolgång och en tro på framtiden.

Prioriteringar

Inkluderande metoder och förhållningsätt

Delaktighet Samverkan mellan förvaltningar och verksamheter.

Möjlighet har funnits att bevilja insatser även riktat till andra prioriterade målgrupper för hälsofrämjande och förebyggande insatser under avtalsperioden.

b) Beskriv kortfattat rådets insatser **inom ramen för samverkansavtal folkhälsa** för respektive mål under året.

Mål:

Ge barn och unga likvärdiga möjligheter till en god uppväxt genom inkluderande och stödjande miljöer, trygg och utvecklande skolgång och en tro på framtiden.

Insatser:**Utveckling av familjecentrals-arbetet för Familjecentralerna Centrum och Dalaberg**

Samarbetet mellan kommunens båda familjecentraler har fortsatt och förstärkts. En heldag har genomförts med familjecentralsnätverk i Uddevalla. Även de två BVC mottagningarna, Herrestad och Ljungskile, som inte ingår i någon av familjecentralerna bjöds in att delta. Fokus var integration. En gruppverksamhet har startats upp, SPIRA, som erbjuder föräldrastöd och enskilt stöd av kurator. SPIRA är en samverkan mellan Öppna förskolan, BVC Dalaberg, Hälsopromotör från Folkvandvården, samt Föräldraresursen. Tolkar bokas vid behov. Samverkan mellan BVC, BMM och öppna förskolan på Familjecentralen Centrum och möjligheten till ett första besök på öppna förskolan redan under graviditet, har bidragit till fler utlandsfödda besökare från Tureborg. HLR-material har köpts in för att möta efterfrågan på HLR-utbildningar och på så vis nå fler familjer.

Jämlikt föräldraskapsstöd

Föräldracirklar har anordnats på Dalabergskolan samt på Hovhults förskola. På Dalabergskolan har projektets kulturtolkar ansvarat för att leda cirklarna, uppslutningen har varierat. Det framtagna cirkelmaterialet ”Barnen i våra hjärtan” har använts i kombination med gäst inom temat. Samarbete med Mötesplats Dalaberg har inletts i syfte att nå ut till fler vårdnadshavare. På Hovhults förskola har närvaron och engagemanget varit stort under samtliga träffar. Pedagoger på förskolan har själva lett cirklarna och till största delen har pedagogerna jobbat utifrån det framtagna materialet. Tolkar inom arabiska och somaliska har bokats för träffarna i vissa fall. Under ht-23 har ett samarbete med Föräldraresursen inletts. Två modersmåls lärare har i sina tjänster haft uppdrag som kulturtolk. Uppdraget har riktats till två skolor, Hovhultsskolan och Dalabergsskolan. Under projektiden har det utvecklats till att även innefatta fasta tider för Ramnerödskolan samt flexibel tid för övriga grundskolor.

Bokstart

Under 2023 har 6 stycken första hembesök genomförts och 8 stycken andrabesök samt en tredje träff i grupp i form av ett Bokstartskalas. En handlingsplan för familjer med skyddad identitet som vill delta i Bokstart har tagits fram. Urvalsgruppen har utökats så att Barnhälsovården (BHV) kan identifiera familjer med särskilt behov av stöttning. Det kan till exempel vara en familj där det finns äldre syskon med språkstörning. Läsfrämjande väntrum har skapats på Silentzvägens, Dagsöns och Skogslyckans BVC. Genom läsfrämjande väntrum nås ca 2000 barn i åldrarna 0–5 år som är inskrivna på BVC med läsning och gratis Bokstartsmaterial. Bokstart deltar som en integrerad del i BHVs föräldragrupper samt samarbetar med Öppna förskolan. Detta för att skapa en röd tråd mellan verksamheter där familjerna kan vistas (bibliotek, BHV och förskola). Klippans förskola, den enda förskolan i Tureborg, har upptagits som samverkanspart. Kapprumsbibliotek med bokstartspåsar har utvecklats på småbarnsavdelningens två kapprum för att ge familjerna tillgång till böcker och läsning och småbarnsavdelningarna har fått bokstartsgåvorna.

Få pojkar att lyckas i skolan

Centrala fortbildningsinsatser har kunskapshöjt personalen kring elevers och pojkars förutsättningar att klara skolan. Insatserna och aktiviteterna har börjat ge små förändringar som skillnad i bemötande till eleverna. Det möjliggör att pojkarna får en ”bredare repertoar” vilket i sin tur kan leda till en bättre skolgång med ökad måluppfyllelse. Projektet har växlats upp till att inkludera hela grundskolan i samband med implementeringen av omformuleringarna i Lgr22 kring jämställdhetsarbete, sexualitet, samtycke och relationer och annat

värdegrundsarbete i läroplanernas inledande delar.

Tanke och hälsa, elevhälsan och UPH Dalaberg

En självhjälpskurs för elever med mild till måttlig psykisk ohälsa på Ramneröd och Norgårdens skolor genomfördes under våren. Det var få elever som fullföljde kursen. Under hösten har underlaget inte genererat fler kurser. Upptagningsområdet kommer att utökas för att förhoppningsvis få tillräckligt underlag för att starta en kurs till våren.

Höj elevhälsans och kuratorernas kompetens gällande psykisk ohälsa och suicidprevention, gymnasieskolan

Två fortbildningsinsatser har genomförts, en som riktats till skolkuratorer om barn och ungas livsvillkor när de växer upp i en miljö som präglas av psykopati och narcissism. En för hela elevhälsans personal i Psykisk livräddning, med fokus på definitioner och strategier kopplat till suicidprevention. I utbildningen har varje elevhälsoteam fått diskutera vad som görs för psykisk hälsa, samt vad de behöver utveckla på varje enhet för att förbättra arbetet. Litteraturinköp har gjorts till samtliga skolsköterskors väntrum som ett sätt att tillhandahålla information samt stärka elever i att vilja prata om psykisk hälsa.

Gruppverksamheter: ”Barn i föräldrars fokus” och ”Mina föräldrar är skilda”

Det har genomförts en till två ”mina föräldrar är skilda” grupper/termin och en BIFF-grupp/termin. Det har varit relativt lätt att få deltagare till barngrupperna och lite svårare att rekrytera föräldrar till BIFF-grupperna. Initialt genomfördes verksamheten i samverkan med Rädda barnen och Svenska kyrkan. Hösten 2023 har kommunen bedrivit verksamheterna själva. Detta då de andra parterna inte haft möjlighet att bidra med personal/gruppledare. Målet att starta upp gruppverksamheter har uppnåtts så till vida att både föräldrar och barn har kunnat erbjudas insatsen under projektiden.

Familjens ekonomi - påverkan på barnen, konsument Uddevalla

Informationsutskick har gjorts till föräldrar som är överskuldssatta, 134 föräldrar födda mellan 1978–1992, som varit aktuella hos Kronofogdemyndigheten minst 10 år. Information har givits under ordinarie verksamhet under höstterminen på Öppna förskolan Dalaberg och Centrum samt Familjeförskolan. Information har givits till påtänkta samarbetspartners inom kommunen, t.ex. boendestöd och försörjningsstöd. Det ska förhoppningsvis mynna ut i samverkan.

Mot en ökad inkludering i fysisk aktivitet

Mobila fritidsledare har haft aktiviteter i anslutning till skoldagens slut på Sommarhemmet, samt Linneaskolan. Där har man genom att lyssna till vad barn och ungdomar har för intressen gjort aktiviteter som är lågröskelsaktiviteter. Detta innebär att deltagare inte behöver ha någon förkunskap samt att möjlighet finns att komma och gå som man vill. Genom detta skapas ett mervärde och relationer samtidigt som barn och unga får en möjlighet till rörelse på deras villkor.

SM i rörelse

Aktiviteter inriktat på friidrott har genomförts på Dalaberg, med ca 400 deltagande barn i åldrarna 5-15år som provade på olika sporter som visats upp. Friidrottsskolan genomfördes med ett nytt deltagarrekor med 165 barn. Knatteracet för barn upp till 11 år genomfördes i Uddevalla centrum som en delaktivitet i SM i Rörelse. Totalt deltog 130 barn varav ca 100 inte var medlemmar i IK Orent sedan tidigare. Senioridrottar´n har ca 40 medlemmar i åldrarna 65+ som tränar aktivt. PRO föreningar har fått information om Senioridrottar´n. Inom området Klasskampen har aktiviteter med Norrskolan och Sommarhemmet genomförts i Rimmershallen. Från Norrskolan medverkade 50-talet elever och fyra lärare som genomförde fyra grenar.

Tvärsektoriella folkhälsoinsatser utifrån rådets prioriteringar

Hälsopolitiska rådet avsätter årligen en budget för tvärsektoriellt folkhälsoarbete för att kunna stötta och stimulera folkhälsoinsatser löpande och för att ha utrymme att starta upp projekt och processer utifrån initiativ och behov under året. Under 2023 har rådet stöttat flera initiativ för att stärka barn och ungas förutsättningar till hälsa. Medel har beviljats till den årliga barnkonferensen arrangerad av Barnahus Fyrbodal, kulturaktivitet under ett familjehemsläger arrangerat av kommunens familjehemsenhet, en utbildningsinsats inom konceptet *Dans för hälsa* riktad till förskolepedagoger för införande av metoden redan i förskoleålder, samt till en samverkandag för kommunens och regionens aktörer som möter barn och unga i Uddevalla. Syftet med samverkandagen var att skapa bättre förutsättningar för samverkan utifrån en handlingsplan med gemensamt prioriterade aktiviteter. Projektet Aktivitet Förebygger har också beviljats medel i form av ett pilotprojekt inför kommande projektperiod 2024–2026.

Aktivitet förebygger

Aktivitet Förebygger har startats som ett pilotprojekt under 2023 med 10 tillfällen på Ramnerödskolan. Samtliga elever i åk 4 har fått pröva på Aktivitet Förebygger (AF) genom en extra Idrott- och hälsatimme på skoltid som skolan utökat i timplanen. Barnen har fått önska vilken aktivitet de vill prova på utifrån önskemål och pedagogers erfarenheter. Arbetsgruppen har varit processledare på Rädda Barnen, rektor, och två fritidspedagoger. Aktivitet Förebygger som koncept har presenterats för olika instanser i kommunen och i civilsamhället och näringslivet där vi informerat om Aktivitet Förebygger och möjligheten att vara med.

	Ja	Nej
Syftar målet till att utjämna skillnaderna i hälsa?	☒	☐
Syftar målet till att öka andelen elever med fullföljda studier?	☒	☐
Är målet satt med utgångspunkt på prioriterade grupper?	☒	☐
Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?	☒	☐

Vilka är de viktigaste effekterna (resultaten/lärdomarna) av insatserna?

Utveckling av familjecentrals-arbetet för Familje-centralerna Centrum och Dalaberg

Redan i dagsläget har större samverkansmål nåtts än förväntat. Att skriva en gemensam ansökan, med gemensamma mål, har bidragit till denna utveckling. Dalabergsmodellen har fått stå som förebild vid arbetet gentemot Tureborg. Olika aktörer i Uddevalla som kan bidra med stöttning runt barnfamiljer har identifierats och involverats i samarbeten i olika utsträckning. Möjligheten att köpa in HLR material har bidragit till att nå ut bredare och ett likvärdigt utbud på båda familjecentralerna.

Jämlikt föräldraskapsstöd

Samarbeten med andra funktioner så som föräldraresurs, socialtjänst, förskola och mötesplats har varit värdefulla för att engagera vårdnadshavare. Det har varit lättare att nå vårdnadshavare med barn i förskolan än de med barn i grundskolan. Kulturtolkar fyller de ett viktigt uppdrag att fungera som brobyggare mellan våra olika kulturer för att undvika missuppfattningar och tydliggöra förväntningar. Svårigheten i detta projekt har varit hur kulturtolksuppdraget har varit utformat, som en del i ordinarie tjänster.

Bokstart

En mix av aktiviteter skapar förutsättningar att nå ut brett och riktat med läsfrämjande och språkutvecklande insatser hos barn såväl i som utanför Tureborg. Insatser i projektet har nått föräldrar som är ovana läsare. Flera föräldrar har sagt att de inte har haft någon kunskap sedan tidigare om hur man kan läsa för ett litet barn och varför det är så viktigt. Barn som ser läsning som något lustfyllt identifierar sig som läsare, läser mer och har lättare för att klara skolan – vilket i sin tur i de flesta fall leder till en mer framgångsrik skolgång. Det skulle ha varit intressant att se hur många familjer som missar möjligheten att delta i bokstart trots att de är målgrupp, och analysera orsaker till det, men denna statistik saknas i nuläget. Projektet kommer att drivas vidare med finansiering från Kulturrådet.

Få pojkar att lyckas i skolan

Den största förändringen är inte mätbar i pojkars resultat men kan ses i det stora förändringsarbetet som sker hos pedagogerna i deras synsätt, agerande och bemötande av eleverna. På en skola syntes positiva skillnader i pojkars kunskapsutveckling och betyg i jämförelse med tidigare år. Fortbildning har lett till fler infallsvinklar och andra angreppssätt som blir minst lika viktiga som pluggkultur för att nå ett ökat resultat hos pojkar, men även för alla elever på skolan, exempelvis skolidentitet, vikten av att kunna läsa och tala svenska, utomhuspedagogik och socioemotionella lärandet. En lärdom är att upplägget med en gemensam insats, att först arbeta tillsammans i rektorsgruppen och sedan i lärargrupper på respektive enhet skapar bättre förutsättningar för lärares lärande. Deltagande personal har därigenom fått möjlighet att öka sin kunskap kring hur de genom sina ledarhandlingar och bemötande kan få flera pojkar att lyckas.

Tanke och hälsa, elevhälsan och UPH Dalaberg/ Ny utlysning våren 2023

Genom urvalet når vi de som ännu inte har vårdbehov men bedöms kunna få det i framtiden. Att få dem att må bättre i ett tidigt skede, förebygga depression, kommer att öka deras möjlighet att nå målen i skolan och att kunna komma ut i arbetslivet. Vi riktar oss både till en mer socioekonomiskt utsatt skola och en skola där många elever har stressproblematik och höga krav på sig själva. De som gått kursen bedöms ha stärkt sin psykiska hälsa.

Höj elevhälsans och kuratorernas kompetens gällande psykisk ohälsa och suicidprevention, gymnasieskolan

Projektet har bidragit till ett utvecklingsarbete när det gäller arbetet med psykisk hälsa på gymnasieskolan. Elevhälsans årshjul har uppdaterats med gruppinsatser i årskurs 1 gällande psykisk hälsa (sedan tidigare görs insatser i åk 2). Elevhälsopersonal har utifrån fortbildningen ett gemensamt språk och samsyn kring vad de kan och behöver göra. Arbetet utifrån

fortbildningsinsatserna ska utmynna i gymnasieskolans del av en handlingsplan som utarbetas för förskolan, grundskolan och gymnasieskolan i Uddevalla kommun.

Gruppverksamheter: ”Barn i föräldrars fokus” och ”Mina föräldrar är skilda”

De individer som deltagit har varit positiva till innehållet i verksamheten samt möjligheten att möta andra i liknande situation. Föräldrarna har fått konkreta verktyg som lett till minskade konflikter mellan parterna vilket i sin tur är positivt för barnens välmående. För de barn som deltagit i verksamheten har det lett till en förbättrad psykisk hälsa. De har fått lära sig att sätta ord på sina känslor och samtidigt förstått att de inte är ensamma med sina tankar. Det har visat sig att den här typen av verksamhet är efterfrågad och ger positiva effekter för de som deltar. Det är ett ”billigt” sätt att förhindra negativ utveckling för både barn och föräldrar som lever separerade. Föräldraresursen kommer också att fortsätta erbjuda BIFF-grupper.

Familjens ekonomi - påverkan på barnen, konsument Uddevalla

Intresse av insatsen var större på Familjeförskolan och Öppna förskolan Dalaberg där mindre grupper träffades. På Öppna förskolan Centrum var det större grupper och svårare att väcka intresse för ämnet. Vid nybesök ställdes frågan hur de fått reda på att verksamheten finns. Nio personer har svarat att det är via brev och 24 personer uppger att det är via besök i verksamheter. Av dessa 33 har resultatet blivit fem beviljade skuldsaneringar, sju inledandebeslut, nio inskickade, fem pågående och sju rådgivningar och budgetarbete. Skuldsanering är en chans att starta om. Om man blivit beviljad pågår den i 5 år. Efter den tiden är man skuldfri och förhoppningsvis skuldsätter man sig inte på nytt. Insatsen kommer att fortsätta genom fortsatt samverkan med Öppna förskolorna och Familjeförskolan. Träffar ska ske återkommande.

Mot en ökad inkludering i fysisk aktivitet

Vi behöver vara lättillgängliga och synliga för att vara attraktiva. Att inte sätta krav på hur aktiviteten utförs möjliggör att fler vill och kan delta. Det är något svårare att upprätthålla fysisk aktivitet på Linneaskolan under vinterhalvåret då ex idrottshallen är uppbokad på annat. Då får fokus ligga på relationsbygge för att inte tappa kontakten med ungdomarna. Ungdomar som inte brukar idrotta deltar i dessa aktiviteter. Målgruppens önskemål har tillgodosetts i möjligaste mån utifrån resurser, de har legat till grund för de aktiviteter som genomförts.

SM i rörelse

Aktiviteter som förening kan projektleda och påverka funkar bra, med stöd från Sisu, Rädda Barnen, Uddevalla kommun eller övrigt näringsliv. Klasskampen, där skolan äger elevernas tid är något svårare. Föreningslivet kan stödja idrottlärares läroplan med grenspecifik kunskap och input. SM i rörelse möjliggör aktivitet under mycket enkla former för barn och ungdomar. Aktiviteterna anpassas så att alla oavsett bakgrund kan vara med. Det skapar en större inkludering för barnen och jämnar ut trösklarna för att komma in i friidrotten/idrotten.

Tvärsektoriella folkhälsoinsatser utifrån rådets prioriteringar

Att ha denna budgetpost har varit betydelsefull för att möjliggöra verkstad utifrån löpande behov. Genom dessa medel levandehålls kontakten mellan verksamheter, folkhälsostrateg och hälsopolitiska rådet, vilket ger strategiska vinster i folkhälsoarbetet.

Aktivitet Förebygger

Projektet har lett till att fler barn har fått röra på sig mer minst en timme till i veckan och barnen har fått träffa andra vuxna inom föreningslivet eller kulturskolan. Lärdomar från pilotprojektet kommer att tas om hand i det fortsatta HPR-projektet Aktivitet Förebygger (AF). Genom ledarskapsutbildning kommer det att byggas upp ramar för hur en AF omgång ser ut. Det kommer att ges verktyg som ger alla ett gemensamt förhållningssätt till barnen. Konceptet kommer att fortsätta att utvecklas så att det passar i Uddevalla, med stöd från Ängelholms kommun och andra kommuner som startar upp AF.

Medverkande aktörer:

Utveckling av familjecentrals-arbetet för Familjecentralerna Centrum och Dalaberg

Familjecentralerna på Dalaberg och i centrum, BVC på Silentzvägen, Skogslyckan, Dagson och Dalaberg.

Jämlikt föräldraskapsstöd

Berörda förskolor och skolor och Enheten för flerspråkighet och integration inom Barn- och utbildningsförvaltningen, föräldraresursen från socialförvaltningen, Mötesplats Dalaberg.

Bokstart

Stadsbiblioteket, Familjecentralen Centrum, Öppna förskolan, BVCer i Uddevalla, Klippans förskola. Bokstart i Göteborg och på Gotland samt ett samarbete med "Biblioteken i Fyrstad".

Få pojkar att lyckas i skolan

Barn och utbildningsförvaltningen, grundskolan, i samarbete med Forskare, författare och föreläsare Fredrik Zimmerman och författare och föreläsare Inti Chavez Perez.

Tanke och hälsa, elevhälsan och UPH Dalaberg/ Ny utlysning våren 2023

Elevhälsa i Uddevalla kommun och Ungas psykiska hälsa (UPH) samarbetar med urval av elever. Team inom Västra götalandregionen som gör en studie för att se om vi får samma resultat med den svenska översättningen, som man sett på Island och i Portugal.

Höj elevhälsans och kuratorernas kompetens gällande psykisk ohälsa och suicidprevention, gymnasieskolan

Projektet har genomförts enbart inom gymnasieskolan, men arbetet som fortsätter under vårterminen 2024 innefattar både förskolan och grundskolan för att slutföra arbetet med gemensam handlingsplan för att förebygga psykisk ohälsa och främja psykisk hälsa. I början av 2024 kommer ny kontakt också tas med socialtjänsten för samverkan i arbetet med handlingsplanen.

Gruppverksamheter: "Barn i föräldrars fokus" och "Mina föräldrar är skilda"

Familjerätten, Föräldraresursen (förebyggande enheten) inom avdelningen för Barn och unga, Socialtjänsten. Tanken har varit att samverka med ideella föreningar, Svenska kyrkan, elevhälsa, BUP och andra instanser som möter barn och unga som lever med separerade föräldrar. Skolans elevhälsa är viktiga för det fortsatta rekryteringsarbetet.

Familjens ekonomi - påverkan på barnen, konsument Uddevalla

Socialförvaltningen, avdelningen för barn och unga, Familjeförskolan och Öppna förskolorna, Kronofogdemyndigheten och Konsumentverket.

Mot en ökad inkludering i fysisk aktivitet

Kultur och Fritidsförvaltningen och Barn och utbildningsförvaltningen- berörda skolor.

SM i rörelse

Sisu, Uddevalla kommun, Rädda Barnen, Näringslivet i Uddevalla, PRO organisationer

Tvärsektoriella folkhälsoinsatser utifrån rådets prioriteringar

Barn- och utbildningsförvaltningen, socialförvaltningen, Kultur och fritidsförvaltningen
Vårdsamverkan Fyrbodan, Barnahus och Rädda Barnen.

Mål:

Förbättra förutsättningar till hälsa, inkludering och delaktighet

Insatser:

En hållbar infrastruktur för egenorganiserad fysisk aktivitet

För att Uddevalla kommun ska kunna skapa en hållbar infrastruktur gällande fysisk aktivitet har en forskningsöversikt gällande egenorganiserad fysisk aktivitet och plats genomförts. Datainsamling och analysarbete är klart och viktiga logiker gällande egenorganiserad fysisk aktivitet samt egenorganiserad fysisk aktivitet och plats ringats in. Dessa logiker har sammanställts i ett manus som också innehåller förslag på teoretiskt ramverk som kan användas vid planeringsprocesser och direkt utformning av aktivitetsytor. Förutsättningar som platsen för stunden erbjuder påverkar hur människor använder den. Egenorganiserade idrottare använder platser på ett oväntat sätt vilket öppnar upp stadsrummet och har ofta en inkluderande effekt. Det kan därför vara viktigt att platser för egenorganiserade idrottsutövare inte är helt strukturerade utan erbjuder möjlighet för interaktion, nytänkande och skapande. När ledare saknas har det visat sig att platsens design får en mer framträdande roll gällande huruvida den egenorganiserade idrottaren finner platsen attraktiv eller inte. För att skapa tillgängliga miljöer kan man tänka i termer av ”Light sport facilities”, dvs platser som inte är helt definierade. Man kan också tänka i termer av hybrida platser, det vill säga platser som har flera roller.

Hitta ut i Uddevalla och Ljungskile

Hitta ut Uddevalla hade totalt 160 checkpoints fördelade på nio områden i bl.a. Centrum, Tureborg, Hovhult-Dalaberg och Ljungskile. Som en extra satsning fanns 14 checkpoints nära skolor och bostäder vid Hovhult och Dalaberg för att locka nya skolor och deltagare. Det fanns flera bostadsnära checkpoints även i Tureborgsområdet. Minst 20 % av checkpointsen satt nära bostadsområden och kunde nås med rullator, rullstol, barnvagn och cykel. Därtill fanns en karta för parasport i Herrestad. Information om Hitta ut fanns tillgänglig på engelska. Skolutmaningen har engagerat 15 skolor, 12 grundskolor och tre gymnasieskolor.

Tvärsektoriella folkhälsoinsatser

Rådet har utöver prioriteringen av målgruppen barn och unga velat stötta öppna förebyggande och främjande insatser. ÖK idé, en samverkansplattform mellan idéburen sektor och kommunen har mottagit utvecklingsmedel för sitt arbete kopplat till ofrivillig ensamhet där träffar för seniorer genomförts i syfte att erbjuda en social gemenskap för målgruppen på helger, studiecirkel med fokus på hälsosamt åldrande genomförs på Sofiedals trygghetsboende och på Skogslyckan. Medel har beviljats till öppna föreläsningar och kommunikationsinsatser för att uppmärksamma våld i nära relation och mäns våld mot kvinnor under en vecka fri från våld och Orangeday under november. Medel har också använts för att marknadsföra ett samarbete med Göteborgs Universitet kring Livsstilsverktyget. Livsstilsverktyget är ett digitalt verktyg som ska inspirera och stötta till en hållbar livsstil. Genom samarbete med Göteborgs Universitet kan verktyget erbjudas vuxna invånare i Uddevalla. Folkhälsostrateg har samordnat en större utbildningsinsats inom suicidprevention riktad till personal inom socialtjänsten samt öppna föreläsningar riktade till allmänheten inom suicidprevention. Hälsufrämjande insatser under Dalabergsdagen har också beviljats medel.

	Ja	Nej
Syftar målet till att utjämna skillnaderna i hälsa?	☒	☐
Syftar målet till att öka andelen elever med fullföljda studier?	☐	☒
Är målet satt med utgångspunkt på prioriterade grupper?	☒	☐
Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?	☒	☐

Vilka är de viktigaste effekterna (resultaten/lärdomarna) av insatserna?

En hållbar infrastruktur för egenorganiserad fysisk aktivitet

Projektet ökar kunskapen om hur platser för egenorganiserad fysisk aktivitet kan och bör utformas. Detta är viktigt då allt fler människor lämnar föreningsidrotten för att vara fysiskt aktiva på egen hand. Att vara fysisk aktiv är ofta förknippat med ett hälsosamt och lyckligt liv. Ofta tenderar vi att skapa samma eller likande platser till den egenorganiserade idrotten som vi gör till den organiserade idrotten. Forskning visar dock att detta resulterar i att platser för egenorganiserad idrott till största delen används av föreningsorganiserade pojkar. Att samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med kultur och fritidsförvaltningen och hälso-politiska rådet i detta projekt utvecklar kunskap om hur platser för egenorganiserad idrott bör utformas kan kopplas till ökade möjlighet att utöva fysisk aktivitet och därmed till ökad hälsa.

Hitta ut i Uddevalla och Ljungskile

Totalt har 1837 deltagare registrerat sig i Hitta ut under 2023. Antalet deltagare utan deltagarkonto uppskattas till lika många, så uppskattningsvis har fler än 3500 personer nyttjat Hittaut och 51 979 checkpoints har registrerats. Det har funnits goda möjligheter till att olika grupper ska ha kunnat använda sig av Hittaut och få bättre hälsa. Ekonomin är en stor stötesten för att kunna arrangera Hittaut. Bidrag eller sponsring krävs för att Hittaut ska gå runt. Utan ett överskott blir det svårt att motivera arrangemanget med tanke antalet ideella timmar.

Tvärsektoriella folkhälsoinsatser

Att ha denna budgetpost har varit betydelsefull för att möjliggöra verkstad utifrån löpande behov. Medlen har kunnat användas för att nå ut med folkhälsoinsatser till kommuninvånare.

Medverkande aktörer:

En hållbar infrastruktur för egenorganiserad fysisk aktivitet

Samhällsbyggnadsförvaltningen, kultur och fritidsförvaltningen och Göteborgs Universitet.

Hitta ut i Uddevalla och Ljungskile

Uddevalla OK, Uddevalla IS, Herrestad AIF och Ljungskile OK arrangerar Hittaut tillsammans ideellt. Svenska orienteringsförbundet är initiativtagare och samordnare.

Tvärsektoriella folkhälsoinsatser

Göteborgs Universitet, SPIV, Socialförvaltningen, Barn- och utbildning, Kommunledningskontoret och Idéburen sektor

4. Ekonomisk redovisning

Den ekonomiska uppföljningen redovisas i separat excel-bilaga.

5. Underskrift

_____ den / 2024

Ordförande i folkhälsorådet

Avser år 2023							
Avser kommun: Uddevalla							
Redovisningen är antingen:	Ja						
Slutlig	X						
Preliminär*							
	Budget			Utfall			
	DRNN	Kommun	Övrigt	DRNN	Kommun	Övrigt	Till 2024
Intäkter							
Ingående saldo från föregående år	147			147			
Årets medel enl. samverkansavtal folkhälsa	2 350	2 544		2 350	2 350		
SUMMA INTÄKTER FÖR ÅRETS INSTASER	2497	2544	80	2497	2350	80	
Kostnader							
Folkhälsostateg, fördelas enligt följande:							
Lön (inkl. lönebikostnader)	319	319		310	310		
Omkostnader (ex. administration, utbildning, resor m.m.)	60	60		51	51		
Tvärsektoriellt Folkhälsoarbete	83	130		205	278		
Folkhälsoinsatser i samverkan mellan kommun och idéburen sektor	75	75		40	40		
SM i Rörelse, IK Orient	50	50		50	50		
SUMMA KOSTNADER FÖR FOLKHÄLSOSTATEG	587	634	0	656	729		0
Folkhälsoinsatser, fördelas enligt följande:							
Pågående fleråriga insatser med medel från tidigare år **							
Gruppverksamheter: "Barn i föräldrars fokus" och "Mina föräldrar är skilda"	160	160		160	160		

Mot en ökad inkludering i fysisk aktivitet	150	150		150	150		
Jämlikt föräldraskapsstöd	580	580		580	580		
Bokstart	185	185		185	185		
Hittat ut i Uddevalla och Ljungskile	80		80	80		80	
Få flerpojkar att lyckas i skolan	115	115		115	115		
Insatser med överskott från föregående år, godkänt av HSNN **							
Nya ettåriga insatser med medel från 2023 **							
Familjens ekonomi - påverkan på barnen, konsument Uddevalla	40	40		40	40		
Höj elevhälsans och kuratorernas kompetens gällande psykisk ohälsa och suicidprevention, gymnasieskolan	100	100		100	100		
Nya fleråriga insatser med medel från 2023 **							
En hållbar infrastruktur för egenorganiserad fysisk aktivitet, Samhällsbyggnad, Kultur och fritid	200	200		200	200		
Utveckling av familjecentrals-arbetet för Familje-centralerna Centrum och Dalaberg	75	75		75	75		
Tanke och hälsa, elevhälsan och UPH Dalaberg/Ny utlysning våren 2023***	225	225		16	16		
Överskott som understiger 10 % av budgeterade kostnader för instaser som överförs till nästa år							
SUMMA KOSTNADER TOTALT	2 497	2 464	80	2 357	2 350	80	0
SUMMA TOTALT (INTÄKTER - KOSTNADER)	0	80	0	140	0	0	0

* 15 februari - sista datum förslutlig redovisning.

** Planerade insatser redovisas under budget och
slutförda insatser redovisas under utfall.

*** Medlens användning redovisas i uppföljningen
under tvärsektoriellt folkhälsosamarbete samt
ligger till grund för årets överskott.
Eventuella kommentarer kring den ekonomiska
uppföljningen.

Den ekonomiska uppföljningen mailas till:
Agneta Eriksson, agneta.eriksson@vgregion.se

| |

Budget 2024

Avser kommun: Uddevalla

	HSN	Kommun	Övrigt
Intäkter			
Ingående saldo från föregående år *	140	0	
Årets medel enl. samverkansavtal folkhälsa	2350	2141	729
SUMMA INTÄKTER FÖR ÅRETS INSATSER	2 490	2 141	729
Kostnader			
Folkhälsostateg, fördelas enligt följande:			
lön (inkl. lönebikostnader)	364	364	
omkostnader (adm.kostnader, resor, kurser och folkhälsoråd m.m.)	77	77	
Tvärsektoriellt folkhälsoarbete	113	113	
Folkhälsa, trygghet och tillit	50	50	
SM i rörelse, IK Orient	50	50	
SUMMA KOSTNADER FÖR FOLKHÄLSOSTRATEG, folkhälsoråd och tvärsektoriellt folkhälsoarbete	654	654	729
Folkhälsoinsatser, fördelas enligt följande:			
Pågående fleråriga insatser med medel från tidigare år			
En hållbar infrastruktur för egenorganiserad fysisk aktivitet, Samhällsbyggnad, Kultur och fritid	250	250	
Utveckling av familjecentralsarbetet för Familjecentralerna Centrum och Dalaberg	75	75	
Tanke och hälsa, elevhälsan och UPH Dalaberg	15	15	
Mot en ökad inkludering i fysisk aktivitet			
Nya fleråriga insatser med medel från 2024			
Aktivitet förebygger	647	647	729
Social hållbarhet i förskolan	500	500	
Ointecknade medel	349		
SUMMA KOSTNADER TOTALT	2 490	2 141	729
SUMMA TOTALT (INTÄKTER - KOSTNADER)	0	0	0

* De insatser som ligger till grund för ingående saldo specificeras under fliken "Delsummer ingående saldo"

Budget mailas senast den 1 december 2023 till:
Agneta Eriksson, agneta.eriksson@vgregion.se

Överskott kommer från budgetposterna

Folkhälsostateg lö

Omkostnader

Folkhälsostater i samverkan med Idéburen sektor genom ÖK Idé använde inte alla tilldelade medel

Uteblivna projektfinansiering för projektet Tanke och Hälsa, som beviljats medel men som sedan löste f

finansiering från annat håll

Rapportering utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet 2023

Skickas till folkhälsostrategen:

emelie.eek@uddevalla.se

Senast följande datum: 11 december

Era kontaktuppgifter

Utvecklingsarbete/projekt: BIFF/"Mina föräldrar är skilda"

Kontaktperson: Annica Johansson

Mail: annica.johansson@uddevalla.se

Datum: 231211

Tertialrapport 3/Årsuppföljning, avslut och summering av projekt

Mål med projekt:

Målet har varit att starta upp gruppverksamheter, BIFF (Barn I Föräldrars Fokus, skapat av organisationen Rädda barnen) för föräldrar samt barngrupper utifrån BRIS material "Mina föräldrar är skilda". Målet var att gruppverksamheterna skulle rulla terminsvis, en till två barngrupper samt fyra föräldragrupper per termin.

Syftet var att nå målgruppen i ett tidigt skede för att bidra till minskade konflikter mellan föräldrar, så att de kan sätta barnens behov före sina egna, samt att barnens psykiska hälsa ska förbättras. Barnkonventionen säger att båda föräldrar har ett gemensamt ansvar för barnets utveckling och uppfostran och att barnets bästa ska komma i främsta rummet.

Verksamhet – Vad har genomförts:

Både BIFF som "mina föräldrar är skilda" grupper har genomförts under projektiden terminsvis. Det har genomförts en till två "mina föräldrar är skilda" grupper/termin och en BIFF-grupp/termin. Målet var att erbjuda fler BIFF-grupper per termin men det har varit svårt att rekrytera föräldrar till dessa grupper. När det gäller barngrupperna har gruppansättningen varit viktig vilket inneburit att vissa terminer har verksamheten riktat sig till det yngre åldersspannet och andra lite äldre barn.

Det har varit relativt lätt att få deltagare till barngrupperna och lite svårare att rekrytera föräldrar till BIFF-grupperna. Initialt skedde verksamheten i samverkan med Rädda barnen och Svenska kyrkan. Hösten 2023 har kommunen bedrivit verksamheterna själva. Detta då de andra parterna, av olika orsak, inte haft möjlighet att bidra med personal/gruppledare.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan?

Målet att starta upp ovan gruppverksamheter har uppnåtts så till vida att både föräldrar och barn har kunnat erbjudas insatsen under projektiden. De individer som deltagit har varit positiva till innehållet i verksamheten samt möjligheten att möta andra i liknande situation.

Materialet i "mina föräldrar är skilda" bygger till största del på att hjälpa barnen att sätta ord på sina känslor för att på så sätt hitta hållbara strategier, både i förhållande till föräldrarnas separation och konflikt men också i andra situationer i vardagen. Det handlar också om att

minska skuld och skamkänslor som många barn känner i och med föräldrars separation. Barnen i grupperna har deltagit aktivt och sagt att det är gott att kunna prata om sin situation med andra på en neutral plats.

Föräldrarna i BIFF grupperna var positiva och kunde peka på olika saker i materialet som de fick hjälp av och tog med sig. De uttryckte att de uppskattade att möta andra föräldrar som befann sig i likande situation och att det lett till minskad konfliktnivån mellan föräldrarna.

En lärdom från projekttidens början då 21 barn stod i kö till ”mina föräldrar är skilda” är att det är viktigt med snabb återkoppling och fort ge information om verksamheten och när den startar för att undvika att motivationen att delta går ner. Flera av de barn som stod i kö avböjde att delta och det blev därför bara en grupp som startade i stället för två som planerat. Det som har finjusterats är tidpunkt för träffarna och byte av lokal. En ytterligare lärdom är att många barn har många fritidsaktiviteter inplanerade under veckorna vilket gör det svårt att delta i ytterligare en verksamhet.

En reflektion från BIFF-verksamheten är att gruppen fylldes snabbt men i samband med telefonintervjun valde en del föräldrar att hoppa av. Eftersom materialet för gruppverksamheten är utformat till föräldrar i högintensiva konflikter känner många inte igen sig i att de har så stora bekymmer. Deras önskan har varit att gå i grupp för att möta andra ensamstående föräldrar och få möjlighet bolla tankar och fundering kring hur det är att vara separerad, snarare än att de har svårigheter att samarbeta med den andre föräldern. Detta innebar att materialet justerades så att det passar syftet vi i Uddevalla har med gruppverksamheten.

På vilket sätt har insatsen lett till att utjämna skillnader i hälsa?

För de barn som deltagit i verksamheten har det lett till en förbättrad psykisk hälsa. De har fått lära sig att sätta ord på sina känslor och samtidigt förstått att de inte är ensamma med sina tankar och funderingar.

Föräldrarna har fått konkreta verktyg som lett till minskade konflikter mellan parterna vilket i sin tur är positivt för barnens välmående.

Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?

Ja, verksamheten bygger på ett aktivt deltagande.

Samarbetsaktörer

Huvudansvariga för projektet är Familjerätten och Föräldraresursen (förebyggande enheten) inom avdelningen för Barn och unga, Socialtjänsten. Tanken har varit att samverka med ideella föreningar, Svenska kyrkan, elevhälsa, BUP och andra instanser som möter barn och unga som lever med separerade föräldrar. Det har varit svårt att få till ett stabilt samarbete över tid med Svenska kyrkan och Rädda barnen. Svenska kyrkan har pga chefsbyte/kort om personal inte kunnat delta som önskat. Rädda barnen har haft svårt att hitta lämpliga personer som kan finnas med i verksamheterna. Övriga samarbetsaktörer har fått information och tex. skolans elevhälsa är viktiga för det fortsatta rekryteringsarbetet samt för att göra verksamheterna kända för barn och föräldrar i Uddevalla kommun.

Ekonomi- Hur ligger ni till ekonomiskt?

Den tilldelade summan har gått åt till timanställning av gruppledare till ”mina föräldrar är skilda” samt inköp av material till verksamheterna. BIFF-grupperna finansieras inom ramen för ordinarie verksamhet, dvs personal-, lokalkostnader samt fika och övrigt material.

Utgifter	Kostnad/kr
Lönekostnad, timanställd	150 000
Kurslitteratur samt övrigt material till gruppverksamheten ”mina föräldrar är skilda”	10 000
Totalt	160 000

På vilket sätt kommer innehåll och lärdomar från projektet att tas tillvara i ordinarie verksamhet efter projekttidens slut?

Det har visat sig att den här typen av verksamhet är efterfrågad och ger positiva effekter för de som deltar. Det är ett ”billigt” sätt att förhindra negativ utveckling för både barn och föräldrar som lever separerade. Familjerätten ser ett stort behov av att gruppverksamheten fortsätter efter projekttidens slut. Föräldraresursen kommer också att fortsätta erbjuda BIFF-grupper. Att tillhandahålla olika typer av gruppverksamhet ligger i linje med den forskning kring vad som fungerar för att förhindra både psykisk ohälsa hos barn och för att motverka normbrytande beteende hos barn och unga. Snarare behöver kommunen erbjuda fler och olika typer av gruppverksamheter för framför allt föräldrar. I Socialstyrelsens kunskapsstöd, Insatser för att motverka fortsatt normbrytande beteende, framgår att Socialtjänsten bör erbjuda beteendebaserade föräldraskapsstödsprogram, t.ex. Cope, De otroliga åren, Komet och Triple P, för barn 6–11 år med hög risk för fortsatt normbrytande beteende. Och socialtjänsten bör erbjuda multimodala KBT-baserade färdighetsträningsprogram, t.ex. Coping Power Program, Dina-programmet och SNAP för barn 6–11 år med hög risk för fortsatt normbrytande beteende.

Finns det delar av projektets innehåll som man väljer att avsluta vid projektets slut?

Avdelningen kommer även efter projekttidens slut fortsätta att erbjuda den här typen av gruppverksamhet. Men då det har varit svårt att få till samverkan med ideella föreningar samt Svenska kyrkan kommer den delen av projektet att ”vila” det kommande året. Andra samverkansparter inom kommunen är aktuella för att hålla verksamheterna i gång.

Om det finns det, motivera varför?

De personer som håller i den här typen av verksamhet behöver ha en viss kompetens samt möjlighet att avsätta tid både vad gäller förarbete, genomförande samt efterarbete. Att få till den här typen av samverkan har varit svårare än befarat när projektet inleddes. Både Svenska kyrkan som Rädda barnen har varit positivt inställda till projektet och också bidragit med personal under några terminer. Ett bekymmer är tillgången till lämpliga personer inom den ideella verksamheten, då det åtminstone vad gäller barngrupperna handlar om mycket tid som behöver avsättas. (Träff med barnen/föräldrarna innan start, 10 träffar a 2,5 timmar samt träffar med barnen/föräldrar efter genomförd omgång).

Det krävs viss framförhållning samt möjlighet att finnas till hands över tid vilket kan vara svårt att prioritera om det inte bedrivs inom ordinarie verksamhet.

Rapportering utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet 2023

Skickas till folkhälsostrategen:

emelie.eek@uddevalla.se

Senast följande datum: 30 april, 4 september och 11 december

Era kontaktuppgifter

Utvecklingsarbete/projekt: Bokstart

Kontaktperson: Charlotte Wagnervik

Mail: charlotte.wagnervik@uddevalla.se

Datum: 231211

Tertialrapport 3/Årsuppföljning, 11 december (OBS summering av hela 2023, vid avslut av projekt summera hela projektet)

Verksamhet – Vad har genomförts (summering av hela 2023/projektet)?

I våras arbetade två barnbibliotekarier med Bokstart i sina ordinarie tjänster och utöver det fanns två projektanställda på 20 respektive 25 procent. Under sommaren ändrades personalsituationen på biblioteket och vi har sedan dess varit två barnbibliotekarier som arbetar med Bokstart i sina ordinarie tjänster samt en projektanställd på 40 procent.

Under 2023 har vi genomfört 6 stycken förstabesök och 8 stycken andrabesök och en tredje träff i grupp i form av ett Bokstartskalas.

Vi har tagit fram en handlingsplan för familjer med skyddad identitet som vill delta i Bokstart. Det skedde i samråd med samordnaren för Bokstart på Gotland, som vi tidigare har haft kontakt med kring utformning av samtyckesblanketten. Efter samtal med Gotland presenterade vi ett eget förslag på handlingsplan för barnhälsovården (BHV) i Uddevalla som de tyckte kändes bra. Där beslutades att BHV kan sköta all kontakt med familjen och att vi kan förlägga träffarna till BVC eller biblioteket istället för att göra hembesök. Bibliotekspersonalen behöver inte få några person- eller kontaktuppgifter alls om familjen, inte ens namn på förälder eller barn. Vi har därefter upptagit en familj med skyddad identitet i Bokstart, där vi har träffat familjen i biblioteket. Just denna familj gav oss telefonnummer och namn på samtyckesblanketten för att vi skulle kunna sköta kontakten utan BHV som mellanhand.

Vi har utökat vår urvalsgrupp till att BHV under 2023 även har kunnat värva familjer som inte uppfyller kriteriet om att det ska vara ena föräldrarnas första barn eller första barn som föds i Sverige. Undantag kan göras om BHV ser att det finns ett särskilt behov av stöttning i en familj. Det kan vara en familj där det finns äldre syskon med språkstörning då detta kan indikera att även det nyfödda barnet skulle kunna ha det. Det kan också vara att någon av föräldrarna har språkstörning eller en diagnos som gör att föräldern kan ha behov av stöd i hur de kan stimulera sitt barns språkutveckling och läsa för sitt barn. Förutsättning för de här familjerna är fortfarande att det finns ett barn som vi träffar vid runt 6 månaders ålder första gången, för att följa strukturen vi har för hembesök i Bokstart.

Vi har skapat läsfrämjande väntrum på Silentzvägens och Dagsons BVC. På gång är även Skogslyckans BVC som kommer få sitt läsfrämjande väntrum färdigställt i december eller januari. Inför upprättandet av läsfrämjande väntrum hade vi och personalen på BHV en gemensam utgångspunkt i att läsa artikeln "Väntrummet som läsfrämjande verktyg" av Hanna Ekstrand i publikationen *Att nå varenda unge : Bokstart i Blekinge och Kronoberg* (2021). Biblioteket sammanställde och presenterade ett urval av möbler som varje BVC valde ifrån till sitt väntrum utifrån sina förutsättningar. Därefter ordnade biblioteket möbler, böcker och bokstartsmaterial samt skapade de läsfrämjande väntrummen. Böcker köptes in på svenska och de språk som är aktuella på varje BVC, för att anpassa utbudet till just deras familjer. När vi hade inrättat väntrummet på Silentzvägens BVC var personal från andra BVC där i olika ärenden och efter att de fick se Silentzvägens läsfrämjande väntrum blev personalen på de andra BVC ännu mer angelägna om att få sina egna väntrum omgjorda till att bli läsfrämjande.

Vi har upptagit Klippans förskola som samverkanspart. Klippan är den enda förskolan i Tureborg och där har vi möjlighet att nå Bokstartsfamiljerna i förskolan. Vi inledde samarbetet med ett möte med rektor Siri Sogn-Hermanrud, som var positiv till att Klippan skulle upptas i projektet. Därefter träffade vi personalen vid ett APT och introducerade dem för Bokstart. Vi gav dem facklitteratur om hur man kan arbeta med småbarnsböcker och bilderböcker i förskolan (*Bilderbokens mångfald och möjligheter* och *Boksamtal med bilderböcker*). Småbarnsavdelningen fick alla böcker och Ajja- och Bajja-dockorna som vi ger Bokstartsfamiljerna i gåva. Detta för att skapa en röd tråd mellan våra verksamheter där familjerna kan vistas (bibliotek, BVC, förskola) och visa att vi alla lyfter fram vikten av högläsning, samt för att ge personalen möjlighet att arbeta med Bokstartsböckerna med barnen. Vi har också utvecklat kapprumsbibliotek i småbarnsavdelningens två kapprum för att ge familjerna tillgång till böcker och läsning i deras omedelbara närhet. Det finns 10 Bokstartspåsar i varje kapprum med fyra böcker i varje, varav en är på något annat språk än svenska, utvalt efter de språk som finns i barngruppen. Från bibliotekets sida ordnar vi med böcker, Bokstartsmaterial samt instruktioner för utlåning och återlämning. Klippans personal ansvarar för kapprumsbiblioteken på plats, att uppmuntra familjerna till att låna hem bokpåsar samt att hämta och lämna bokpåsarna på stadsbiblioteket när det är dags att byta ut böckerna. Kapprumsbiblioteken färdigställdes i oktober 2023 och vi har fått veta av personalen att det redan är flera familjer som har börjat låna hem bokpåsarna. Vi kommer att samla in utlåningsstatistik för bokpåsarna i samband med byte av böckerna. Förutom Bokstartsfamiljerna når vi också alla andra familjer som har barn på småbarnsavdelningen och personalen avser även att upprätta kapprumsbibliotek eller på annat sätt ge mer tillgång till böcker även för de äldre barnen på förskolan, så här kan vi se att Bokstartssamarbetet har inverkat positivt på alla förskolebarnens tillgång till böcker.

Den 25 november hade vi ett Bokstartskalas som en avslutande gruppträff för familjer vars barn har blivit runt 18 mån. Det var sista träffen med familjerna som har deltagit hittills i Bokstart. Under träffen fick de uppleva en dramatiserad sago- och sångstund och bjöds på fika. De fick också sina sista Bokstartspåsar med gåvoböcker och infomaterial om små barns språkutveckling. Även medföljande syskon fick en bok i present. Vi uppmanade föräldrarna att skriva ned sina synpunkter om deras upplevelse av att ha deltagit i Bokstart och lägga i en brevlåda vid dörren. Kommentarererna vi fick in var:

Det har varit jättekul att få vara med i detta. Superbra böcker och info man fått, då mitt barn älskar att läsa och sjunga 😊

Det är min första gång här med er, tycker att det är underbart. Tack för att vi fick möjligheten att vara med.

Tack för att vi har fått vara med i detta fantastiska projekt.

Det har varit roligt att läsa böckerna vi fått och [barnet] har utvecklat ett stort bokintresse! Blev så positivt överraskade när vi såg att ni hjälpt till att utveckla ett supermysigt väntrum på Silentzvägens BVC, vilket var uppskattat av oss både innan och efter vårt besök till doktorn.

Lycka till i fortsatt projekt, hoppas andra får samma glädje som vi haft.

Underbar personal och som avslutades med ett roligt kalas och kul med sago”teater”.

Varma hälsningar.

Tyvärr kunde inte alla familjer delta i Bokstartskalaset, men dessa familjer har vi kontaktat om att de kan hämta den sista gåvopåsen i biblioteket och flera har redan varit och hämtat den.

Vi har under hösten återupptagit samarbetet med Öppna förskolan för att nå fler småbarnsfamiljer med bokstarts läsfrämjande koncept. Detta stärker också den röda tråden mellan bibliotek, BVC och Öppna förskolan där alla lyfter samma sak. Genom att ha samma möbler som skyltar med böcker på alla ställen blir det även visuellt tydligt att det är ett brett samarbete. I dagsläget har öppna förskolan en bokhörna med Bokstartsskyltning som visar att de är en del av projektet. Planen är att utveckla bokhörnan mer läsfrämjande. Detta kommer genomföras under januari 2024 då vi i skrivande stund inväntar beställda möbler och böcker. Vi avser dessutom att framöver upprätta fler samarbeten, som att träffa öppna förskolans slutna grupper för familjer där föräldrarna har någon form av kognitiv funktionsnedsättning och nå dem med Bokstart. Enligt öppna förskolans personal skulle Bokstart passa mycket bra för dessa familjer.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan?

Det första året, 2021, tog bibliotekarierna Anna-Karin och Lotta över Bokstartsprojektet från Annica Kallin. Annica hade då ansökt om projektmedel men hann avsluta sin tjänst vid Biblioteken i Uddevalla innan arbetet med Bokstart påbörjades. Under början av året behövde vi därför sätta oss in i vad Bokstart var genom att läsa på och delta i olika kurser om Bokstart i Sverige och världen. Därefter utarbetade vi ett förslag på en struktur för Bokstart i Uddevalla. Resten av året gick åt till att upprätta nätverk med våra samarbetspartners

barnhälsovården och öppna förskolan, samt att ordna en projektanställd och att introducera dem alla för Bokstart och forma våra olika roller i projektet. Under 2021 var Närhälsan Dagson och Achima Care de BVC som ingick i Bokstart. Vi inledde arbetet med att välja ut och beställa informationsmaterial och gåvoböcker som vi skulle ge till Bokstartsfamiljerna. Eftersom det fanns väldigt mycket material att ta del av och Anna-Karin och Lotta arbetade med Bokstart integrerat i sina ordinarie tjänster, samt eftersom det tog tid att utforma samarbetsformerna med BHV och öppna förskolan krävdes hela det första året för fortbildning, nätverkande och inköp av material. Samtidigt hade vi ändå inte kunnat träffa några familjer under 2021 på grund av pandemin och en extra hög spridning av RS – då var det inte läge att träffa bebisar. Nämnvärt är att det i Bokstart nationellt och internationellt oftast finns personal på både en organisatorisk nivå och på en operativ nivå. På den organisatoriska nivån kan finnas en anställd projektledare som ansvarar för nätverkande, fortbildningar, att ordna möten mellan samverkansparterna osv. och en grupp med chefer för verksamheterna som ansvarar för Bokstart på en chefsnivå. Därtill finns den operativa nivån som utgörs av Bokstartare som genomför träffar med familjerna. I Uddevalla har vi två barnbibliotekarier som arbetar med Bokstart i våra ordinarie tjänster fått anta alla dessa roller, något som har varit otroligt resurskrävande för oss då vi samtidigt ska sköta vår ordinarie biblioteksverksamhet. I backspeglarna kan vi se att vi kanske borde ha lagt upp Bokstart på ett annat sätt och gett de projektanställda betydligt mer ansvar för projektet från början, åtminstone den operativa delen. En fördel med att det är barnbibliotekarierna som framförallt har arbetat med Bokstart är dock att vi har blivit djupt insatta i Bokstart som läsfrämjande verktyg och att vi har kunnat arbeta upp fungerande nätverk med BHV och öppna förskolan på ett mer permanent sätt än vad projektanställda skulle ha kunnat göra. Våra nätverk kommer att bestå i någon form även om projektmedlen tar slut eftersom relationerna är så välfungerande idag. De projektanställda har däremot kommit och gått i Bokstart och det skulle ha varit svårt att bygga upp fungerande, varaktiga relationer med våra samverkansparter vid så många hastiga personalbyten som har skett både vad gäller projektanställningarna inom Bokstart och de sjukskrivningar och personalomsättningar som har varit hos BHV under de här åren. Genom att vi barnbibliotekarier har fungerat som den fasta punkten i Bokstart har ny personal fått ordentliga introduktioner och Bokstart har kunnat utvecklas i en positiv riktning. Dessutom har vi genom hembesöken kunnat bygga upp relationer med familjerna som, när de kommer till biblioteket, gärna vill prata med oss barnbibliotekarier som de har träffat vid hembesöken. Även relationerna till familjerna kommer därmed kunna fortlöpa efter projektets slut. Om familjerna bara hade träffat projektanställda som efter en kort tid försvunnit till andra tjänster så skulle relationerna mellan familjer och bibliotek ha blivit lidande. Vi har under projektet utvecklat goda relationer till Bokstartsfamiljerna, där flera har börjat komma regelbundet till biblioteket och använda det både som social mötesplats och för att låna böcker. Sammanfattningsvis är det både på gott och ont som vi barnbibliotekarier har varit såväl projektledare som operativ personal i projektet.

Andra året, 2022, fanns fortfarande covid i omlopp men inte i samma utsträckning. Vi prövade då ett upplägg med att träffa Bokstartsfamiljer på öppna förskolan utanför öppetid för att kunna vistas i stora lokaler och därmed minska smittorisken. En tanke med detta upplägg var att försöka få familjerna att röra sig utanför Tureborg och upptäcka vilka mötesplatser som finns i centrum. Tyvärr dök nästan inga familjer upp till träffarna, så vi började med hembesök istället. Det var först då som den utåtriktade delen av projektet drog igång på allvar. Under hösten 2022 gjorde vi hembesök hos familjer som en första träff. Den andra träffen var fortfarande förlagd till öppna förskolan då vi ville se om det fungerade att få dit familjerna efter att vi hade träffat dem en gång. Men inte heller nu dök familjerna upp på

öppna förskolan. Efter ett tag ändrade vi så att både första och andra träffen blev hembesök hos familjerna, vilket har fungerat bra. Upplägget med första och andra träffen som hembesök har vi fortsatt med under 2023 då det är vad som verkar fungera för familjerna. En intressant lärdom är att familjerna ofta inte har så många frågor vid första hembesöket. Kanske på grund av att det är en ny situation och mycket information att ta in. Men vid det andra besöket får vi ofta frågor om allt möjligt om språkutveckling och läsning. Bokstart verkar ha landat mer hos familjerna vid det laget och många har fått in en vana av läsning och att besöka biblioteket. Det märks att de har blivit mer insatta i läsning för små barn och att frågor då kan ha uppstått längs vägen exempelvis kring val av böcker, om det finns böcker på särskilda teman, hur skärmtid kan påverka språkutvecklingen osv. Efter första träffen verkar det helt enkelt ha väckts ett intresse och ett engagemang hos familjerna kring böcker och läsning som gör att de vill få veta ännu mer! Vi som arbetar med Bokstart lär oss också själva om de frågor som föräldrarna har kring sina barns språkutveckling - vilket kommer oss till nytta när vi möter andra familjer i biblioteket som har samma frågor.

Öppna förskolans roll har förändrats. De hade en mer framträdande roll i början av projektet när vi bjöd in familjerna till deras lokaler för träffarna. Tanken var också att när pandemin var över skulle en bibliotekspersonal och en personal från öppna förskolan göra hembesöken tillsammans. Så blev dock inte fallet, då öppna förskolan främst var intresserade av att följa med på hembesök till specifika målgrupper i Tureborg såsom socioekonomiskt utsatta, medan Bokstart riktar sig till alla familjer i Tureborg som fått sitt första barn eller första barn i Sverige, oavsett social status. När vi började med hembesök blev därför öppna förskolans roll mindre eftersom vi inte längre använde deras lokaler och eftersom deras personal inte följde med på hembesöken, vilka istället genomfördes av två bibliotekspersonal. I dagsläget har öppna förskolan en bokhörna som kommer att utvecklas för att bli mer läsfrämjande (Se ”Verksamhet”).

Vårt nätverkande med andra kommuner som arbetar med Bokstart har varit en stor inspirationskälla för oss. Vi har bland annat haft samordnaren för Bokstart i Göteborg, Gertrud Widerberg, på besök vid två tillfällen för att berätta om deras arbete med Bokstart. Vi har därutöver haft kontakt via mejl eller teammöten med andra kommuner i landet för att inspireras av varandra. En annan kommun som vi haft hjälp av är Gotland, av vilka vi har fått goda råd kring utformning av vår samtyckesblankett, hur vi hanterar familjer med skyddad identitet eller vid vilken tidpunkt som BHV bör träffa familjerna för att biblioteket ska hinna få in samtyckesblanketterna i tid. Från början värvade BHV i Uddevalla familjer till Bokstart vid 4-månaderskontrollen vilket gav oss på biblioteket väldigt ont om tid att hinna få in samtyckesblanketterna och ordna de första träffarna med familjerna när barnet var runt 6 månader. Många gånger hände det att BHV la samtyckesblanketterna på hög och att vi fick in dem flera veckor senare, trots att vi erbjöd oss att komma och hämta blanketterna hos dem. Det rådde även viss förvirring hos BHV-personalen kring vilka familjer de skulle erbjuda att delta i Bokstart. Vi misstänker att en del familjer missades på grund av detta. Vi fick veta att biblioteken på Gotland hade ändrat från att värva vid 4-månaderskontrollen till att värva vid det första hembesöket som BHV gör hos familjerna när barnet är 1 vecka gammalt. Detta för att få mer tid att organisera träffarna. Även vi prövade det upplägget och märkte att det fungerade mycket bättre. Genom att BHV då gjorde hembesök hos familjerna i Tureborg blev det tydligare för dem vilka familjer som kunde värvas, istället för att de skulle hålla koll på det på papper vid besök på BVC. Vi fick nu in samtyckesblanketterna i tid för att kunna ordna första träffen när barnen var runt 6 månader gamla, som det var tänkt.

Vad gäller vår andra träff med familjerna så skulle den från början ske när barnet var 12 månader gammalt. En annan lärdom vi fick efter att ha satt oss in i hur andra bibliotek arbetar med Bokstart och efter att ha läst flera Bokstartsrapporter var dock att det är bättre att genomföra andra besöket när barnet är 11 månader. Vid 12 månader är det nämligen många barn som börjar förskolan och då har familjerna fullt upp med inskolning och kanske inte har tid eller ork att fokusera på Bokstart. Därför valde vi att flytta den andra träffen till när barnet var 11 månader istället.

Efter hand blev kommunikationen och samarbetet med BHV smidigare, bland annat utsågs en kontaktperson på Dagson för att underlätta kommunikationen där det var många personal inblandade i projektet. Nu vid projekttidens slut har vårt samarbete i Bokstart lett till välfungerande relationer och kommunikation med alla våra deltagande BVC. Vi får svar snabbt på frågor och har fått igång föräldragrupper med Dagsons, Silentzvägens och Skogslyckans BVC där familjer med barn som är runt 4 månader erbjuds att delta. Innan Bokstart hade vi bara samarbete kring föräldragrupper med Silentzvägens BVC. I föräldragrupperna delar vi ut Bokstartsmaterial och pratar om samma saker som vid hembesöken. Föräldragrupperna kan därför ses som en integrerad del i Bokstart som vi har fått till genom samarbetet med BHV i projektet. Vi har sett en ökad uthämtning av regionens gåvobok sedan vi började med Bokstart och fler föräldragrupper. Det har vi kunnat se genom att vi dels har haft med presentkortet på gåvoboken till hembesöken och märkt dem med ett "B" för att veta om en Bokstartsfamilj har hämtat ut en gåvobok i biblioteket sedan, dels har vi fört statistik över antalet uthämtade gåvoböcker efter föräldragrupper där vi har sett en klar ökning.

Däremot har vi fortfarande ingen insyn i hur många familjer som BHV har missat att värva till Bokstart, till exempel för att de har varit osäkra på om en familj uppfyller kriterierna för att delta i Bokstart. Vi har heller ingen statistik över hur många familjer som har avböjt att delta i projektet (trots att vi har efterfrågat detta från BHV). Det skulle ha varit intressant att se hur många familjer vi har missat och analysera orsaker till det. Men utan statistik har vi ingen möjlighet att undersöka saken.

Vi har fått många positiva kommentarer från Silentzvägens och Dagsons personal om deras läsfrämjande väntrum. Exempelvis har vi fått höra att familjer kommer tidigare för att läsa innan besöket eller stannar kvar efteråt för att hinna läsa klart eller läsa en sista bok innan de går. Att föräldrar blir glada när de hittar böcker på sitt språk. Att det blir lättare för BHV-personalen att prata med familjerna om språkutveckling och läsning när det finns böcker runt omkring till hands att visa. Samt att det är bra att få bort leksaker såsom rutschkana från väntrummet eftersom det är bra om barnen kan varva ner innan besöket, istället för att få upp pulsen genom att klättra och springa runt. Genom läsfrämjande väntrum når vi alla familjer som är inskrivna på de BVC som vi samverkar med i Bokstart med läsning och gratis Bokstartsmaterial att ta med sig hem. Vi når på detta vis närmare 2000 barn i åldrarna 0–5 år. Dessutom kommer familjer med äldre barn som ska till vårdcentralen för att läsa en stund i "biblioteket". Så den faktiska siffran på antal barn som vi når med läsfrämjande i väntrummen är ännu högre, även om vi inte har statistik för hur många äldre barn det rör sig om.

Något som däremot kontinuerligt har påverkat projektet negativt är alla personalbyten på Achima Care BVC. Eftersom vi på biblioteket måste få in samtyckesblanketter från barnhälsovården för att kunna komma i kontakt med familjerna har vi varit helt beroende av BHV-personalens insats vad gäller att värva familjer till Bokstart. Achima Care är det BVC som får allra flest familjer från Tureborg. Under projekttiden har det skett två personalbyten

på Achima som har pausat vårt samarbete under perioder om flera månader då Achimas BVC har stått utan personal. Vid första personalbytet fick vi efter ett tag reda på att Achimas familjer hade omplacerats till andra BVC – det var på grund av det som vi upptog Silentzvägens och Skogslyckans BVC i Bokstart och kunde börja nå ut till fler familjer i Tureborg igen. Personalen som därefter började arbeta på Achima verkade tycka att Bokstart var ett bra projekt, men tyvärr fick vi inte in några samtyckesblanketter alls från Achima under hennes anställning och efter att hon slutade har Achima dragit sig ur samarbetet helt och hållet. Vi har ingen statistik för hur många familjer vi har missat under de här perioderna, men det är sannolikt att det tyvärr rör sig om en hel del. Genom det icke-fungerande samarbetet med Achima har vi insett hur beroende vi är av engagerad BHV-personal och att personalsituationen på BVC fungerar för att Bokstart inte ska bortprioriteras i deras verksamhet. Framöver kommer vi att försöka återuppbygga samarbetet med Achima Care, då vi även fortsättningsvis vill ha Tureborg som upptagningsområde. Samtidigt avser vi att utvidga upptagningsområdet till andra delar av stan som är Dagsons, Silentzvägens och Skogslyckans BVC områden eftersom samarbetet med dem är välfungerande. På så sätt missar vi förhoppningsvis inte lika många familjer som vi gör när vi hittills till största del har varit beroende av ett BVC som verkar ha en så ansträngd personalsituation att det har gått ut negativt över Bokstart.

Även personalsituationen i biblioteket vad gäller projektanställda i Bokstart har påverkat på olika sätt. Den projektanställda som arbetade heltid 2021 och sedan fortsatte på 25% år 2022 passade tyvärr inte i ett projekt som Bokstart. Denna projektanställda samt en till som anställdes 2022 på 20% arbetade dessutom under 2022 främst på två filialbibliotek, vilket försvårade arbetet med Bokstart då mycket av det organisatoriska arbetet behövde göras på stadsbiblioteket. Projektet blev lidande från början av att vi fick fel person som projektanställd under 2021–2022 samt inte kunde ha de projektanställda helt stationerade på stadsbiblioteket under 2022. Anna-Karin var dessutom föräldraledig under 2022, vilket innebar att endast en ordinarie bibliotekspersonal arbetade som projektledare för Bokstart då. När personalsituationen ändrades under våren 2023 till en projektanställd på 40% stationerad på stadsbiblioteket underlättades arbetet med Bokstart betydligt och vi fick mycket mer gjort. Personen fick en annan fast tjänst och slutade under sommaren. En ny projektanställd tillsattes under hösten, även denna personal passade mycket bra i Bokstart. Projektet har avstannat något vid varje personalbyte då nya introduktioner har krävts. Men år 2023 har vi över lag haft riktigt bra projektanställda och allt har fungerat mycket bra organisatoriskt.

Vi har nått föräldrar som är ovana läsare. Det vet vi utifrån deras egna kommentarer när vi har träffat dem på hembesök eller i biblioteket. Flera har sagt att de har upptäckt böcker, att de tycker det är roligt att läsa för sitt barn för att barnet tycker det är kul och är intresserat av böcker samt att vissa föräldrar har sagt att de har börjat läsa själva nu. Även det är läsfrämjande då barnen växer upp med en nära vuxen som är en läsande förebild. Den positiva respons vi fått från familjerna kring Bokstartspåsarna som de fått i gåva gör att vi upplever att materialet känns relevant för dem. Många barn har fått favoritböcker, men olika favoriter så det går inte att se att någon specifik gåvobok står ut i popularitet. Alla gåvoböckerna är dock uppskattade. Flera familjer har nämnt att de har fått in läsning som rutin hemma tack vare bokgåvorna, vilka har lett till att de senare har kommit och lånat fler böcker i biblioteket. En bok byttes ut efter hand till en med rim och ramsor eftersom vi vill uppmuntra familjerna till att rimma och ramsa med sina barn för att stimulera språkutvecklingen. Det visade sig vara ett bra byte då vi fick veta att exempelvis arabisktalande familjer inte har rim och ramsor för barn i sin kultur. Här kunde Bokstart bidra med att tillföra rim och ramsor till familjerna.

Ett mål i ansökan var att öka behörigheten till gymnasiet. Att mäta ökad behörighet till gymnasiet är dock över huvud taget inte mätbart under projekttiden, utan är något som möjligen kan utvärderas om Bokstart får långsiktig finansiering. Men med hembesöken till Bokstartsfamiljer når vi dem som kanske inte kommer till biblioteket, förskolan eller deltar i föräldragrupper från BVC och genom läsfrämjande väntrum, kapprumsbiblioteken på Klippans förskola och föräldragrupper från BVC når vi även många familjer som inte är Bokstartsfamiljer med läsfrämjande. Med denna mix av aktiviteter försöker vi göra det mesta möjliga för att främja tidig språkutveckling och en god läsförmåga hos barn såväl i som utanför Tureborg.

Har insatsen lett till att utjämna skillnader i hälsa?

Vi har nått ut till en bred målgrupp då vi har besökt familjer både i hyresrätter och villor, träffat föräldrar i ett brett åldersspann, familjer med svenska som modersmål eller som har flera språk hemma men även kan en del eller mycket svenska. Genom att använda tolkar har vi även nått familjer som inte pratar någon svenska. Därtill har vi mött föräldrar med någon form av språkstörning som har behövt ett projekt som Bokstart för att få verktyg att kunna stimulera sina barns språkutveckling. Att vi når en så bred målgrupp indikerar att vi bidrar till att utjämna livsvillkor, då vi möter så många olika slags familjer med olika förutsättningar.

De flesta familjerna har efter det första hembesöket börjat komma till biblioteket och låna böcker regelbundet. Vid hembesöken har det personliga mötet och bokgåvorna varit en viktig del i att familjerna senare har fortsatt att stimulera sitt barns språkutveckling och att de har sett biblioteket som en resurs för att kunna göra detta. Vi menar att det tyder på att en mer jämlik stad utvecklas och segregation motverkas när familjerna i Tureborg börjar röra sig i nya områden och ta del av den kultur och de fria mötesplatser som finns inne i stan såsom bibliotek och öppna förskolan. Att få ett ökat socialt och kulturellt kapital inverkar positivt på hälsan.

Flera föräldrar har sagt att de inte har haft någon kunskap sedan tidigare om hur man kan läsa för ett litet barn och varför det är så viktigt. Dessutom har vi fått kommentarer från föräldrar som menar att Bokstart har väckt ett läsintresse även hos dem. Genom att få in en läsvana i familjerna kommer det förhoppningsvis leda till att Bokstartsbarnen (även syskon eller framtida syskon) kommer få en positiv upplevelse av läsning. Barn som ser läsning som något lustfyllt identifierar sig som läsare, läser mer och har lättare för att klara skolan – vilket i sin tur i de flesta fall leder till en mer framgångsrik skolgång som öppnar upp för att utbilda sig på en högre nivå och därefter få större möjligheter på arbetsmarknaden. En hög utbildningsnivå har visats ha positiv inverkan på hälsan.

Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?

Familjerna har varit delaktiga på så sätt att de har fått välja om de vill delta eller inte i Bokstart – deltagande är frivilligt och kostnadsfritt. Om de har velat delta men inte vill ha hembesök har de kunnat välja att hämta gåvopåsarna i biblioteket istället och få möta Bokstart där i form av upplägget av ett hembesök. Alla familjer har valt det ena eller andra av dessa alternativ (de flesta har tagit emot oss på hembesök). Men vi har även haft ett tredje alternativ om familjerna inte vill träffa oss – att de skulle ha kunnat få gåvopåsarna på BVC. Vi har

uppmanat BHV-personalen att försöka värva familjer till konceptet med hembesök i första hand.

Efter varje hembesök har vi utvärderat träffen och skrivit anteckningar till oss själva om familjen hade några särskilda frågor eller behov. Det har gjort att vi har kunnat anpassa nästa träff efter varje enskild familjs behov och följa upp frågor eller tankar från föregående gång.

Under det andra hembesöket har vi pratat med föräldrarna om deras tankar kring gåvoböckerna som deras barn fick vid första besöket. Detta för att få veta om böckerna passade och har använts eller om det finns något familjerna hade önskat istället eller att få mer av. Vid det andra hembesöket har familjerna således gjorts delaktiga i utvärderingen av materialet från första träffen. Föräldrarna har hittills varit enbart positivt inställda till alla bokgåvorna.

Vid Bokstartskalaset uppmanade vi föräldrarna att skriva ner sina synpunkter om deltagandet i Bokstart på lappar att lägga i en brevlåda som vi ställt fram i rummet. Vi berättade att de är de första familjerna som vi har träffat i Bokstart och att vi gärna vill få alla möjliga synpunkter för att få veta både vad vi gör bra och ska fortsätta med och vad vi skulle kunna förbättra inför uppstarten med nästa grupp familjer framöver. Vi fick enbart positiv feedback i brevlådan (se "Verksamhet"). Vi avsåg också att prata med varje familj om bokgåvorna som de fick vid det andra hembesöket för att även få en utvärdering av dem – men det missade vi att göra denna gång.

Samarbetsaktörer?

Från start samarbetade vi med Dagsons och Achima Cares BVC samt öppna förskolan i centrum. Efter hand upptogs Silentzvägens och Skogslyckans BVC i projektet när Achima stod utan personal och deras Tureborgsfamiljer hamnade hos dessa BVC. Under 2023 har Achima avböjt vidare samarbete. Under hösten 2023 upptogs Klippans förskola i Bokstart. I nuläget är vi 3 bibliotekspersonal, 9 barnhälsovårdspersonal, 3 personal från öppna förskolan samt 6 pedagoger och 1 rektor från Klippans förskola som samarbetar i Bokstart i Uddevalla.

Under projektets gång har vi haft kontakt med utvecklarna för den kommunala förskolan samt logopedin. De har velat upptas i Bokstart, men tyvärr har vi inte haft personalresurser för att kunna göra det. Däremot har vi gett dem tips på var de kan hitta Bokstartsmaterial på egen hand och sammanställt boklistor för inköp till dem med grund i vårt Bokstartskoncept (där vi har berättat vilka slags böcker som är bra att välja till de yngsta barnen och tipsat om gåvoböckerna som vi delar ut i Bokstart). Förskoleutvecklarna och logopedin ser vi som en sekundär samarbetspart då vi har haft upprepad kontakt med dem kring projektet.

Vi har även berättat om vårt arbete med Bokstart och tipsat om böcker till språkutvecklarna i kommunala förskolan, som hade fått i uppgift att köpa in böcker till ett antal förskolor och ville få råd om hur de skulle tänka kring urval.

Vi som arbetar med Bokstart på biblioteket har anordnat fortbildningar internt för övrig bibliotekspersonal så att alla skulle känna till projektet om de fick frågor av besökande Bokstartsfamiljer.

Öppna förskolan var en större samarbetspart i början av projektet när vi försökte förlägga träffarna till deras lokaler, samt när det var tal om att vi skulle göra hembesök med en bibliotekspersonal och en personal från öppna förskolan. I dagsläget har vi med flyers med information om öppna förskolans öppettider och grupper i gåvopåsar för att uppmuntra Bokstartsfamiljerna att röra sig utanför Tureborg och upptäcka vilka mötesplatser som finns i stan som passar dem och deras små barn. Vi kommer att ordna en Bokstartshörna på öppna förskolan under januari 2024 med böcker, möbler och Bokstartsmaterial, samt nå ut med Bokstart till deras slutna grupper med familjer där föräldrarna har någon kognitiv funktionsnedsättning eller svårighet och kan behöva extra stöd kring hur de kan stimulera sina barns språkutveckling.

Vi har utvecklat nätverk med bibliotek i Sverige som arbetar med Bokstart eller liknande projekt där vi kan inspirera och lära av varandra. Tidigare har nämnts samarbetet med Gotland kring samtyckesblanketter och utformning av handlingsplan för familjer med skyddad identitet. Vi har även haft samordnaren för Bokstart i Göteborg och en Bokstartare från Angereds bibliotek på besök i Uddevalla för att föreläsa för oss om hur de har arbetat med hembesök. Vi har fått en del material från dem som vi har använt som grund för att utveckla vårt eget Bokstartsmaterial – exempelvis hur breven till familjerna med tider för hembesök kan se ut och idén om Bokstartsjackor som vi använder för att ge ett mer officiellt intryck när vi går ut på hembesök. Vi har fortfarande kontakt med Gertrud kring vidare fortbildningstillfällen där vi nu själva har blivit tillfrågade om vi vill komma till Göteborg på Bokstartsträffar med personal från andra bibliotek i Sverige för att berätta om vårt arbete med Bokstart i Uddevalla.

Under 2023 har biblioteken i Uddevalla, Trollhättan, Vänersborg och Lysekil gått samman till "Biblioteken i Fyrstad". I Fyrstadssamarbetet är det vi i Uddevalla och Trollhättan som arbetar med Bokstart, men på helt olika sätt. Framöver avser vi att anordna ett fortbildningstillfälle för alla Fyrstads barnbibliotekarier om Bokstart i Uddevalla och Trollhättan. Även Göteborg kommer att bjudas in till träffen.

Ekonomi- Hur ligger ni till ekonomiskt? (Hur mycket pengar har ni kvar och hur ser prognosen för helår ut- kommer ni att förbruka alla medel ni tilldelats under 2023)?

Under 2023 har Stadsbiblioteket gått in med egna medel för personal som har Bokstart integrerat i sina ordinarie bibliotekarietjänster och investerat i nya möbler till avdelningen för barn 0-6 år för att göra denna ännu mer inbjudande. Där finns nu möbler som även känns igen från de läsfrämjande väntrummen. Detta för att lyfta den läsfrämjande miljön på biblioteket.

Projektmedlen för 2023 har främst gått till löner, gåvoböcker, möbler och böcker till läsfrämjande väntrum, tolk- och översättningskostnader, böcker till kapprumsbibliotek (där vi främst tar från bibliotekets egna bestånd men även behöver komplettera dels med böcker på olika språk, dels det egna beståndet eftersom så många böcker blir utlånade till Klippans förskolas kapprumsbibliotek). Det har även varit kostnader för Bokstartskalaset som vi ordnat för våra bokstartsfamiljer samt inköp av böcker och möbler för att etablera en läsfrämjande bokstartshörna på Öppna förskolan.

Under december genomför vi de sista inköpen till läsfrämjande väntrum och öppna förskolan i form av möbler och böcker. Ekonomiskt håller vi budget och har för avsikt att göra slut på hela anslaget för 2023 men med en eventuell eftersläpning på fakturor i januari 2024.

På vilket sätt kommer innehåll och lärdomar från projektet att tas tillvara i ordinarie verksamhet efter projekttidens slut?

Vi kommer att fortsätta att ta emot föräldragrupper från BVC och erbjuda dem ett Bokstartliknande koncept. Föräldragrupperna har kunnat utvecklas genom samarbetet mellan oss och BHV i Bokstart. Därtill kommer vi att fortsätta med de läsfrämjande väntrummen och hålla dem uppdaterade genom att byta ut böckerna där kontinuerligt och anpassa utbudet efter vilka språk som är aktuella i familjerna hos varje BVC.

Vi fortsätter med kapprumsbiblioteken på Klippans förskola. Också deras böcker kommer att bytas ut kontinuerligt och anpassas efter vilka språk som är aktuella i barngruppen.

Genom träffarna med Bokstartsfamiljer har vi lärt oss vilka frågor som föräldrarna kan ha om språkutveckling och läsning. Det är kunskap som kommer oss till nytta också när vi träffar andra familjer i biblioteket som kan ha samma frågor. Vi kan därmed ta vara på kunskaper som vi själva fått i Bokstart i vårt ordinarie arbete och genom kollegial fortbildning sprida det till övrig bibliotekspersonal som också möter barnfamiljer.

Finns det delar av projektets innehåll som man väljer att avsluta vid projektets slut?

Vi har fått vidare finansiering av Kulturrådet. Projektmedel för Bokstart går att söka för ett år i taget i som längst tre år och vi hoppas att Bokstart kan få fortsätta i Uddevalla i minst tre år till framöver. Hade vi inte fått vidare finansiering skulle vi inte haft möjlighet att fortsätta med Bokstart. Så vi gläder oss över detta besked!

Mot slutet av projekttiden med Kulturrådet hoppas vi få presentera Bokstart för Kultur och Fritidsnämnden med förhoppning om att få permanent kommunal finansiering för att kunna uppta Bokstart som en del av kärnverksamheten. Ett av bibliotekets kärnuppdrag är läsfrämjande och Bokstart är ett arbetssätt som är så läsfrämjande det kan bli då det löper som en röd tråd mellan flera verksamheter med uppdrag kring läsfrämjande och små barns språkutveckling. Genom Bokstart når vi ut till familjer genom personliga möten där föräldrar får information, råd och möjlighet att ställa frågor om läsning och små barns språkutveckling. Vi når en ny målgrupp av familjer som kanske sällan eller aldrig besöker biblioteket och bygger varaktiga relationer med dessa familjer. För oss är det viktigt att Bokstart får fortsätta som en del av kärnverksamheten, men allt beror på hur finansieringen ser ut efter kommande projektperiods slut.

Om det finns det, motivera varför?

Rapportering utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet 2023

En hållbar infrastruktur för egenorganiserad fysisk aktivitet, Samhällsbyggnad, Kultur och fritid

Janni Olsson, trädgårdsingenjör -janni.olsson@uddevalla.se

Åsa Andersson, forskare/ utredare -asa.andersson.2@gu.se

2023-12-07

Verksamhet – Vad har genomförts (summering av hela 2023/projektet)?

För att Uddevalla kommun ska kunna skapa en hållbar infrastruktur gällande fysisk aktivitet har vi inom ramen för projektet genomfört en forskningsöversikt gällande egenorganiserad fysisk aktivitet och plats. Databasinsamling och analysarbete är klart där databaserna Scopus, SportDiscus och Proquest Social Sciences har genomförts efter forskningsartiklar som relaterar till egenorganiserad fysisk aktivitet och plats. Tusentals artiklar har arbetats igenom och ett hundratal artiklar har ringats in som intressanta (rubrik och abstract) Dessa artiklar har även läst igenom flertalet gånger i sin helhet. Utifrån denna läsning har 66 artiklar bedömts som extra intressanta och utifrån dessa har viktiga logiker gällande egenorganiserad fysisk aktivitet samt egenorganiserad fysisk aktivitet och plats ringats in. Dessa logiker har även sammanställts i ett manus som efter genomförandet av projektets andra del (fokusgruppsintervjuer gällande fyra platser i Ljungskile) ska utgöra en del av en forskningsrapport.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan?

I linje med projektets syfte och mål innehåller manuset en beskrivning av vanliga logiker och tanke-system inom egenorganiserad idrott. Manuset innehåller även förslag på teoretiskt ramverk som kan användas vid planeringsprocesser och direkt utformning av aktivitetsytor. Exempelvis är egenorganiserade människors aktiviteter inte helt förutbestämda utan de förutsättningar som platsen för stunden erbjuder påverkar hur människor använder den. Är skidspåren fina och vädret är bra kanske längskidåkaren åker en längre sträcka än vad samma längskidåkare skulle gjort om spåren höll en lägre kvalitet och/eller vädret var sämre. Egenorganiserade idrottare använder även platser på ett oväntat sätt. För skateare är trottoarkanter inte bara trottoarkanter utan även redskap man kan använda i sitt idrottande. Användningen av platser på ett oväntat sätt öppnar upp stadsrummet och har ofta en inkluderande effekt. Det kan därför vara viktigt att platser för egenorganiserade idrottsutövare inte är helt strukturerade utan erbjuder möjlighet för interaktion, nytänkande och skapande. På samma sätt medför mötet mellan platsen och den egenorganiserade idrottsutövaren en omskapning av dem båda. Medan trottoarkanten plötsligt blir ett redskap för skatearen så utvecklas och förändras också skatearen genom användandet av trottoarkanten. Platser för egenorganiserad idrott finns både som naturliga miljöer och som skapade miljöer. Ofta rör sig den egenorganiserade idrottaren mellan dessa miljöer. Exempelvis springer löparen ofta på

iordningställda löparspår för att ha koll på tid, puls och distans. Samtidigt är det vanligt att samma löpare springer på stigar i skogen eller i rena stadsmiljöer för att variera sin löpning och få inspiration. Vidare är mycket av den egenorganiserade idrotten ledarlös. När ledare saknas har det även visat sig att platsens design får en mer framträdande roll gällande huruvida den egenorganiserade idrottaren finner platsen attraktiv eller inte. Det faller sig även mer naturligt att egenorganiserade idrottare bara använder de platser som attraherar dem. För att skapa tillgängliga miljöer kan man därför tänka i termer av "Light sport facilities", det vill säga platser som inte är helt definierade. Man kan också tänka i termer av hybrida platser, det vill säga platser som har flera roller. Eftersom omgivningen har stor betydelse för om den egenorganiserade idrottaren utför sina aktiviteter eller inte så blir den egenorganiserade idrottaren också känslig för förändringar i miljön. Detta kopplas ofta ihop med ett ökat hållbarhetsfokus. Egenorganiserade idrottsutövare vill sällan kontrollera miljön utan i stället vill de idrotta med miljön och utvecklas tillsammans

Med avstamp i ovanstående har viktiga begrepp definierats som tillsammans utgör ett teoretiskt ramverk för utveckling av platser för egenorganiserad idrott:

- Icke-hierarkisk och platt.
- Flytande allianser mellan olika matrealiteter (människa matreal)
- Icke-hierarkisk kommunikation mellan kroppar som skiljer sig åt.
- Rhizomiska utlöpare som ger form åt nya aktiviteter (inspiration och vilja att göra annat än det man först tänkt sig).
- Egenorganiserad idrott uppstår i mötet mellan olika kroppar (människa och material).
- Immanens (det viktiga är det som händer när kroppar möts)
- Förändring
- Möten mellan kroppar förändrar eller förstärker pågående idrottsaktiviteter.
- Virtual-Actual (idrottsutövandet pendlar snabbt mellan att vara öppet för förändring för att i nästa stund vara mer fast i sitt utförande)
- Friktions-zon ((det uppstår lätt friktion mellan etablerade idéer om vad saker är (ex. trottoarkant) och vad saker kan bli)
- Framsyn (Nya idéer uppstår lätt- en vilja att pröva nytt och att idrotta på nya sätt)
- Skaparkraft

På vilket sätt har insatsen lett till att utjämna skillnader i hälsa?

Projektet ökar kunskapen om hur platser för egenorganiserad fysisk aktivitet kan och bör utformas. Detta är viktig då allt fler människor lämnar föreningsidrotten för att vara fysiskt aktiva på egen hand. Bland unga mellan 16-19 år är det endast ca 20 procent som idrottar i organiserad form. Från 16 år och uppåt är alltså minst 80 procent av Sveriges befolkning antingen stillasittande eller fysiskt aktiva på egenhand. Att vara fysisk aktiv (oavsett om det handlar om organiserad eller egenorganiserad aktivitet) är ofta förknippat med ett hälsosamt och lyckligt liv. Kopplingen mellan fysisk aktivitet och hälsovinster har dokumenterats grundligt i både medicinsk och samhällsvetenskaplig forskning. Detta stöds även av

Världshälsoorganisationen (WHO) som positionerar tillgången till fysisk aktivitet som en grundläggande del av våra hälsofrämjande insatser. Som ett resultat inkluderar de flesta nationella policyer i Europa investeringar i ”idrott åt alla”, och Sverige är inget undantag. Svensk idrottspolitik innehåller en tydlig strävan att ge alla möjlighet att vara fysiskt aktiva. Detta strävan verkställs främst på kommunal nivå. Medan vi har god kännedom om, och stabila stödstrukturer för, den organiserade idrotten saknas dock nästan helt kunskap om den egenorganiserade idrotten och dess platser. Ofta tenderar vi att skapa samma eller likande platser till den egenorganiserade idrotten som vi gör till den organiserade idrotten. Forskning visar dock att detta resulterar i att platser för egenorganiserad idrott till största delen (90-95 procent) används av föreningsorganiserade pojkar. Att samhällsbyggnadsförvaltningen i samarbete med kultur och fritidsförvaltningen och hälsopolitiska rådet i detta projekt utvecklar kunskap om hur platser för egenorganiserad idrott bör utformas kan därför direkt kopplas till människors ökade möjlighet att utöva fysisk aktivitet och därmed även till ökad hälsa.

Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?

Målgruppens inflytande och delaktighet blir tydlig först under våren 2024. Då går projektet in i sin andra fas och fokusgruppsintervjuer kommer att genomföras i relation till fyra platser i Ljungskile.

Samarbetsaktörer?

Samhällsbyggnadsförvaltningen, kultur och fritidsförvaltningen och Göteborgs Universitet.

Ekonomi- Hur ligger ni till ekonomiskt? (Hur mycket pengar har ni kvar och hur ser prognosen för helår ut- kommer ni att förbruka alla medel ni tilldelats under 2023)?

Ekonomiskt ligger projektet i fas och vi har använt de medel vi blivit tilldelade.

Rapportering utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet 2023

Skickas till folkhälsostrategen:

emelie.eek@uddevalla.se

Senast följande datum: 30 april, 4 september och 11 december

Era kontaktuppgifter

Utvecklingsarbete/projekt: Familjens ekonomi - påverkan på barnen

Kontaktperson: Lisbeth Svernlung

Mail: lisbeth.svernlung@uddevalla.se

Datum: 2023-12-11

Tertialrapport 3/Årsuppföljning, 11 december (OBS summering av hela 2023, vid avslut av projekt summera hela projektet)

Mål med projekt:

- Att initiera ett mer förebyggande arbetssätt, för att minska antalet barn som lever i fattigdom i Uddevalla kommun.
- Att stötta föräldrar som har eller riskerar att få problem med skulder så de får hjälp att ordna upp sin ekonomi
- Att medverka till ökad barnhälsa - minska antalet barn som lever i familjer med ekonomisk stress

Verksamhet – Vad har genomförts (summering av hela 2023/projektet)?

- Informationsutskick till föräldrar som är överskuldssatta, dvs varit aktuella hos Kronofogdemyndigheten minst 10 år. Vi har skickat till 134 föräldrar (59 K, 75 M) födda mellan 1978-1992
- Samverkan med socialtjänsten. Information under ordinarie verksamhet under höstterminen, Öppna förskolan Dalaberg (1 tillfälle) och Centrum (3 tillfälle) samt Familjeförskolan (1 tillfälle)
- Information till påtänkta samarbetspartners inom kommunen, t.ex boendestöd och försörjningsstöd. Det ska förhoppningsvis mynna ut i samverkan.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan?

- Framför allt på Familjeförskolan och Öppna förskolan Dalaberg där vi träffade mindre grupper kändes det intresse fanns. På Öppna förskolan Centrum var det större grupper och det var inte så lätt att väcka intresse för vårt ämne.
- Vid nybesök har vi ställt frågan hur de fått reda på att verksamheten finns. Av de som svarat att det är via brev har det resulterat i 9 st. När det i stället är via besök i

verksamheter är det 24 st. Av dessa 33 har resultatet blivit 5 beviljade skuldsaneringar, 7 st inledande beslut, 9 st inskickade, 5 pågående och 7 rådgivning och budgetarbete

På vilket sätt har insatsen lett till att utjämna skillnader i hälsa?

- Skuldsanering är en chans att starta om. Om man blivit beviljad pågår den i 5 år. Efter den tiden är man skuldfri och förhoppningsvis skuldsätter man sig inte på nytt.

Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?

- Nej

Samarbetsaktörer?

- Socialförvaltningen, avdelningen för barn och unga, Familjeförskolan och Öppna förskolorna
- Kronofogdemyndigheten
- Konsumentverket

Ekonomi- Hur ligger ni till ekonomiskt? (Hur mycket pengar har ni kvar och hur ser prognosen för helår ut- kommer ni att förbruka alla medel ni tilldelats under 2023)?

Vi har ett överskott från 2023 som planeras att användas för utökat samarbete med arbetsmarknadsavdelningens aktiviteter, bl.a. på Mötesplats Dalaberg där vi möter föräldrar, samt i fortsatt samverkan med öppna förskolor som startade i höstas.

För er som slutrapporterar ett projekt:

På vilket sätt kommer innehåll och lärdomar från projektet att tas tillvara i ordinarie verksamhet efter projektens slut?

- Fortsatt samverkan med Öppna förskolorna och Familjeförskolan. Träffar ska ske återkommande, både under vår och höst.
- Inga utskick utan personlig kontakt

Finns det delar av projektets innehåll som man väljer att avsluta vid projektets slut? Om det finns det, motivera varför?

- Vi kommer inte att göra fler större utskick, det gav alldeles för få svar i förhållande till hur många vi nådde. Istället ska vi söka samverkan med verksamheter där föräldrar finns, exempelvis BVC, socialtjänst och diakoni.

Rapportering utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet 2023

Skickas till folkhälsostrategen:

emelie.eek@uddevalla.se

Senast följande datum: 30 april, 4 september och 11 december

Era kontaktuppgifter

Utvecklingsarbete/projekt: Få fler pojkar att lyckas i skolan

Kontaktperson: Charlotta Olsson (tidigare Fredrik Ternander)

Mail: charlotta.olsson@uddevalla.se

Datum: 20231211

Tertialrapport 3/Årsuppföljning, 11 december (OBS summering av hela 2023, vid avslut av projekt summera hela projektet)

Mål

Mål på lång sikt

Få fler pojkar att lyckas i skolan, att deras kunskapsresultat höjs och att skillnaden mellan pojkar och flickor jämnas ut. Antalet kränkingsanmälningar minskar totalt sett. Resultat trivselenkäter visar på att ökad trygghet och studiero. Personalen har gemensamt förhållningssätt och agerande på skolan och i undervisningen, skojbråk stoppas och studieteknik ingår som en naturlig del. Det råder en pluggkultur på skolan. Mäts via enkäter, observationer och intervjuer av personal och elever. Arbetet är välkänt för elever och personal på skolan.

Mål på kort sikt

Ökad kunskap och medvetenhet hos personal för hur förändringar i bemötande och sätt att agera skapar bättre förutsättningar för pojkar att lyckas. Mäts via enkäter, observationer och intervjuer av personal och elever. Resultat på trivselenkäter visar på ökad upplevd trygghet och studiero hos våra elever.

Verksamhet – Vad har genomförts

Projektet påverkades av pandemin som fick konsekvenser i skolan från mars 2020, vilket ledde till att arbetet försenades. Sju skolor deltog i projektet till en början. Dessa skolors utvecklingsområde knöt an till projektets målsättning. Insatserna anpassades i sin tur till varje skolas lokala sytsematiska kvalitetsarbete. Exempel på insatser som gjordes:

- Studiecirkel med Fredrik Zimmermans bok "Pojkar i skolan: vad lärare och andra vuxna behöver veta för att pojkar ska lyckas i skolan"
- Samarbete tillsammans med grundskolans psykologer som intervjuat elever kring synen på skolidentitet med fokus på alla elever oavsett könsidentitet
- Fördjupning kring genusstrukturer, ökad kunskap om lindrigt våld kopplat till grovt våld samt ökad kunskap om aktiva åskådare och hur en kan påverka alla dessa

Utifrån resultat på dessa skolor valde vi efter halva projekttiden att "växla upp" arbetet till att inkludera hela grundskolan. Anledningen var att vi i resultatuppföljning kunde urskilja ett behov att bredda insatsen i samband med implementeringen av omformuleringarna i Lgr22 kring

jämställdhetsarbete, sexualitet, samtycke och relationer och annat värdegrundsarbete i läroplanernas inledande delar. Två föreläsningar och/eller workshop har genomförts för rektorsgruppen samt för alla lärare.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål

Ovannämnda insatserna och aktiviteterna har börjat ge små förändringar som skillnad i bemötande till eleverna vilket möjliggör "en bredare repertoar" för pojkarna vilket i sin tur kan leda till en bättre skolgång med ökad måluppfyllelse. Insatserna har även kunskapshöjt personalen vilket gör att de får syn på egna mönster och agerande som man tidigare inte var medveten om att man hade och hur det i sin tur påverkar eleverna särskilt pojkarnas förutsättningar, sätt att vara och bli bemött i skolan. På en skola syntes positiva skillnader i pojkars kunskapsutveckling och betyg i jämförelse med tidigare år.

Den största förändringen är inte mätbar i pojkars resultat men kan ses i det stora förändringsarbetet som sker hos pedagogerna i deras synsätt och agerande där det finns en medvetenhet kring uppdraget och sättet de förhåller sig i mötet med eleverna. Ytterligare en lärdom är att genom fortbildning kommer fler frågor så från inledningsvis ha sett på pojkars resultat utifrån ett "smalare perspektiv" lyfter nu rektorerna och pedagogerna blicken och ser fler infallsvinklar och andra angreppssätt som blir minst lika viktiga som pluggkulturen på en skola för att nå ett ökat resultat hos pojkar men även för alla elever på skolan (exempelvis skolidentitet, vikten av att kunna läsa och tala svenska, utomhuspedagogik och socioemotionella lärandet).

Det är viktigt att fortbildningsinsatser knyter an till skolors lokala utvecklingsarbeten. Vid centrala gemensamma insatser kan det vara ett dilemma då samtliga skolor inte upplever att innehållet är angeläget eller att det redan är känt och inte gav några nya lärdomar. Det tenderar att synas i resultatet av den utvärdering som gjordes. Vi ser det ändå betydelsefullt då det gett oss en gemensam plattform att utgå ifrån i vårt fortsatta arbete, vilket flera lärare och rektorer uttrycker för arbetet på den egna enheten. En annan viktig lärdom är upplägget vi valde när det handlar om en gemensam insats, att först arbeta tillsammans i rektorsgruppen och sedan i lärargrupper på respektive enhet skapar bättre förutsättningar för lärares lärande. Deltagande personal har därigenom fått möjlighet att öka sin kunskap kring hur de genom sina ledarhandlingar och bemötande kan få flera pojkar att lyckas.

Inflytande och delaktighet

Målgruppen rektorer och lärare har haft inflytande och varit högst delaktiga under hela projektiden, kanske framför allt i början. Målgruppen elever har varit delaktiga på de skolor där arbetet förs ut och genom att de pratat om exempelvis studieteknik, upplägg av lektioner och vikten av att "breda repertoaren" samt nolltolerans till skojbråk.

Samarbetsaktörer

Forskare, författare och föreläsare Fredrik Zimmerman
Författare och föreläsare Inti Chavez Perez

Ekonomi

Vi har förbrukat de tilldelade ekonomiska medel vi fått. Större delen har gått till kostnader för föreläsare och litteratur.

Planer framåt

Skillnaden i kunskapsresultat mellan könen varierar mellan enheter och årskullar. Det finns fortfarande kvar en viss tendens att flickor som grupp lyckas bättre än pojkar i skolan, men det är svårt att dra övergripande slutsatser. Fortbildning kring att få fler pojkar att nå skolframgång har

genomförts under flera år vilket kan vara en trolig orsak till resultatet. Däremot ser vi att den elevgrupp som är i behov av stöd och har åtgärdsprogram tillsammans med den elevgrupp som undervisas i särskild undervisningsgrupp är huvudsakligen pojkar. Vi behöver framåt hålla fokus på utveckling av motivation och strategier för lärande så att undervisningen främjar både pojkar och flickor med stöttning och stimulans.

Tertialrapport 3/Årsuppföljning Hittaut Uddevalla. Slutsummering

Kontaktuppgifter

Utvecklingsarbete/projekt: Hittaut i Uddevalla och Ljungskile 2021-2023

Kontaktperson: Ylva West

Mail: uddevalla@hittaut.nu

Datum: 2023-11-26

Tertialrapport 3

Mål med projektet 2022-2023

1. Alla grundskolor som har någorlunda nära till Hittaut med checkpoints ska ha provat på Hittaut.
2. Alla lägenhetshushåll ska ha fått en karta i brevlådan.
3. En alliansförening ska ha bildats för Hittaut.

Verksamhet

Säsongen för Hittaut Uddevalla var i år 1 april till 30 september,

<https://koncept.orientering.se/provapaaktiviteter/hittaut/uddevalla/>

Karta

I Uddevalla har vi det här året haft checkpoints i områdena Centrum, Tureborg, Åslån-Hällerstugan, Hovhult-Dalaberg och Vindsvalan. I Herrestad fanns checkpoints i de centrala delarna, Misteröd och Mollön. Ljungskile hade checkpoints i Centrum, Hälle och Norra fjället. Sammanlagt hade vi nio Hittaut områden med totalt 160 checkpoints.

De flesta av de 5000 kartor som vi tryckte upp har gått åt till 14 utlämningsställen i Uddevalla, Herrestad och Ljungskile samt på Torp köpcentrum. Kartor har också delats ut på några evenemang. Info om utlämningsställen finns på Hittaut Uddevallas hemsida, <https://koncept.orientering.se/provapaaktiviteter/hittaut/uddevalla/papperskarta/> .

På hemsidan kunde tio kartor i A4-format laddas ner och skrivas ut. De digitala kartorna fanns på hemsidan och i Hittaut appen för mobila plattformar.

Checkpoints

Hittaut Uddevalla hade totalt 160 checkpoints fördelade på nio områden. När säsongen startade 1 april släpptes 84 checkpoints. Den 16 maj och 1 augusti släpptes resten.

Parasport

Vi hade en karta för parasport i Herrestad. Kartan kunde laddas ner från hemsidan och hade förenklat utseende med färre checkpoints och färre detaljer.

Marknadsföring och kommunikation

Vi deltog med Hittaut på två evenemang. Den 16 maj på Dalabergsdagen där vi delade ut kartor och informerade om Hittaut. På Nationaldagen på Gustafsberg ordnade vi en prova på orientering för barn och delade ut kartor.

Sex nyheter har lagts upp på hemsidan och delats på facebookgrupper i Uddevalla och Ljungskile. På Instagramkontot @hittautuddevalla har 14 nyheter lagts upp.

Deltagarna har skickat frågor till uddevalla@hittaut.nu som tre personer har turats om att besvara under säsongen.

Skolutmaningen och Friskvårdsutmaningen

Skolutmaningen har engagerat 15 skolor att använda sig av Hittaut, 12 grundskolor och tre gymnasieskolor. Fem organisationer och företag var med i friskvårdsutmaningen.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan

1. De flesta grundskolor som har nära till checkpoints har deltagit i Hittaut. Som en extra satsning hade vi 14 checkpoints nära skolor och bostäder vid Hovhult och Dalaberg för att locka nya skolor och deltagare som kanske inte vågar ta sig ut i skogen. Vi hade flera bostadsnära checkpoints även i Tureborgsområdet. I år har vi haft totalt **1837 registrerade deltagare** och 51 979 registrerade checkpoints. Undersökningar visar att antalet deltagare utan deltagarkonto uppskattats till lika många som har ett konto, så uppskattningsvis har fler än **3500** personer nyttjat Hittaut i Uddevalla och Ljungskile.
2. På grund av att priset har gått upp väldigt mycket på papperskartor kunde vi bara trycka upp 5000 kartor i år. De har kunnat hämtas på 14 olika utlämningsställen. Eftersom kartan är nåbar i mobil behöver inte alla en papperskarta.
3. I stället för en alliansförening har vi skapat ett separat konto för Hittaut inom Uddevalla OK för att hålla isär kostnader och inkomster inom Hittaut, från resten av klubbens verksamhet.

Har insatsen lett till att utjämna skillnader i hälsa?

Minst 20 % av checkpointsen satt nära bostadsområden och kunde nås med rullator, rullstol, barnvagn och cykel. Därtill har vi också haft en karta för parasport i Herrestad. Det fanns information om Hittaut på engelska både på papperskartan och på hemsidan. Det har funnits goda möjligheter till att olika grupper ska ha kunnat använda sig av Hittaut och få bättre hälsa.

Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?

Deltagarna har kunnat mejla frågor och synpunkter om Hittaut till oss arrangörer via Hittaut:s epostadress uddevalla@hittaut.nu. Många mejl kommer in främst på våren från skolor och andra deltagare. På Hittaut:s hemsida finns statistiklistor och topplistor för deltagarna, där de kan följa sina framsteg.

Samarbetsaktörer

Uddevalla OK, Uddevalla IS, Herrestad AIF och Ljungskile OK arrangerar Hittaut tillsammans ideellt. Svenska orienteringsförbundet är initiativtagare och samordnare.

Ekonomi

Vårt resultat för Hittaut 2023 ser ut som nedan. Vi följde budget och har behövt alla medel vi har blivit tilldelade under 2023.

Resultat

Hittaut 2023	Uddevalla/Ljungskile
---------------------	-----------------------------

Kostnader	
Licensavgift SOFT	15 000,00 kr
Kartritning	40 000,00 kr
Karttryck, 5 000	18 300,00 kr
Kostnad för separat Hittaut konto	7 200,00 kr
Materiel	1 800,00 kr
Övriga omkostnader	2 700,00 kr
Totalt	85 000,00 kr
Intäkter	
Folkhälsopolitiska rådet	80 000,00 kr
Frivilliga swish bidrag, ca	5 000,00 kr
Totalt	85 000,00 kr

På vilket sätt kommer innehåll och lärdomar från projektet att tas tillvara i ordinarie verksamhet efter projekttidens slut?

Hittaut är beroende av ideella insatser av klubbarnas medlemmar. Ekonomin är också en stor stötesten för att kunna arrangera. Det kostar att använda Sveriges orienteringsförbunds digitala plattform i form av hemsida och mobil app. Det kostar också mycket att trycka upp många kartor så att kartor kan delas ut i brevlådor. Utan kartutdelning är det svårt att värva fler deltagare. Bidrag krävs från kommun/region eller sponsring från flera företag för att Hittaut ska gå runt och helst bli ett överskott. Utan ett överskott till klubbarna blir det svårt att motivera arrangemanget med tanke på de många ideella timmarna som läggs ner.

Det behövs fler till Hittautgruppen som kan kontakta företag för sponsring. Det behövs också fler teknikkunniga som kan hjälpa till med hemsida, digitala kartor och marknadsföring.

Klubbarnas valberedningar behöver hitta klubbmedlemmar som kan hjälpa till med sponsring och datatekniken för Hittaut.

För Hittaut Uddevalla

Ylva West

Rapportering utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet 2023

Skickas till folkhälsostrategen:

emelie.eek@uddevalla.se

Senast följande datum: 30 april, 4 september och 11 december

Era kontaktuppgifter

Utvecklingsarbete/projekt: Höj elevhälsans och kuratorernas kompetens gällande psykisk ohälsa och suicidprevention, för Uddevalla kommuns gymnasieungdomar

Kontaktperson: Frida Söffing

Mail: frida.soffing@uddevalla.se

Datum: 2023-12-06

Tertialrapport 3/Årsuppföljning, 11 december (OBS summering av hela 2023, vid avslut av projekt summera hela projektet)

Mål med projekt:

Skapa en gemensam kunskapsbas för att kunna utforma en handlingsplan för att öka eleverns psykiska hälsa och därför var också målet att öka elevernas kompetens gällande psykisk hälsa.

Verksamhet – Vad har genomförts (summering av hela 2023/projektet)?

Vi har genomfört två fortbildningsinsatser. En insats som riktats enbart till våra skolkuratorer som deltagit i fortbildning gällande barn och ungas livsvillkor när de växer upp i en miljö som präglas av psykopati och narcissism.

Den andra insatsen som skett är att hela elevhälsan (skolkuratorer, specialpedagoger, skolsköterskor och studie- och yrkesvägledare) deltagit i en fortbildning i Psykisk livräddning som handlat om definitioner och strategier. I utbildningen har varje elevhälsoteam också fått diskutera vad som i görs inom ämnet psykisk hälsa samt vad de behöver utveckla på varje enhet för att förbättra arbetet. Det sistnämnda kommer utmynna i gymnasieskolans del av en handlingsplan som utarbetas för förskolan, grundskolan och gymnasieskolan i Uddevalla kommun.

Vi har också köpt in litteratur – både till personal och till elever. Boken ”Depphjärnan: Varför mår vi så dåligt när vi har det så bra?” har köpts in till elever och finns i samtliga väntrum hos våra skolsköterskor. Detta är både ett sätt att lyfta fram ämnet för att elever ska vilja prata om psykisk hälsa men också för att elever ska kunna ta del av relevant information inom området.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan?

Fortbildningen har gett elevhälsopersonal en gemensam grund att stå på. Några upplevde att utbildningen innefattade strategier som de redan kände till medan andra upplevde att de fick ta del av många nya strategier och förhållningssätt. Det som dock gett störst effekt har varit de diskussionstillfällen som lagts in mellan fortbildningstillfällena för att diskutera vad som görs på enheten och vad som behöver utvecklas. Elevhälsopersonal har utifrån fortbildningen kunna ha ett gemensamt språk och samsyn kring vad de kan och behöver göra.

Elever har lånat hem boken Depphjärnan alternativt tagit en stund i skolsköterskans väntrum och läst valda delar. Det har också skapat en del samtal med skolsköterskan om psykisk hälsa vilket vi ser som positivt.

På vilket sätt har insatsen lett till att utjämna skillnader i hälsa?

Det är svårt att mäta på vilket sätt insatsen lett till att utjämna skillnader men vi ser att när personal får gemensamma strategier för att möta ungdomar med psykisk ohälsa eller att identifiera elever med psykisk ohälsa så är det ett sätt att utjämna skillnader. Vi ser också att när vi ökar elevernas kunskapsnivå och stödjer dem med var de kan få hjälp så är det också ett sätt att utjämna skillnaderna.

Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?

Målgruppen i detta fall har varit elevhälsopersonal och de har varit delaktiga i val av fortbildningsinsatser. Valet av insatser bygger på det som elevhälsopersonal sett behov av utifrån deras möte med elever i vardagen (dvs. eleverna har haft indirekt inflytande på val insats).

Samarbetsaktörer?

Projektet har genomförts enbart inom gymnasieskolan, men arbetet som fortsätter under vårterminen 2024 innefattar både förskolan och grundskolan för att slutföra arbetet med gemensam handlingsplan för att förebygga psykisk ohälsa och främja psykisk hälsa. I början av 2024 kommer ny kontakt också tas med socialtjänsten för samverkan i arbetet med handlingsplanen.

Ekonomi- Hur ligger ni till ekonomiskt? (Hur mycket pengar har ni kvar och hur ser prognosen för helår ut- kommer ni att förbruka alla medel ni tilldelats under 2023)?

Följande kommer betalas med medel från Hälsopolitiska rådet under 2023:

Fortbildning Göteborg	22 912 kr
Boende Göteborg	16 952 kr
Resa Göteborg	2 000 kr
<i>Totalt vt23</i>	<i>41 864 kr</i>

Litteratur	7 700 kr
Fortbildning suicidprevention	49 500 kr
Konferens	
<i>Totalt ht23</i>	<i>57 200 kr</i>

Totalt 2023 **99 064 kr**

Följande kommer betalas av ansvarig chef under 2023:

Arbetstid ca 180 timmar	45 000 kr
<i>Totalt vt23</i>	<i>45 000 kr</i>

Fortbildning suicidprevention	20 000 kr
Arbetstid ca 620 timmar	155 000 kr
<i>Totalt ht23</i>	<i>155 000 kr</i>

Totalt 2023 **200 000 kr**

Total kostnad **ca 300 000 kr**

För er som slutrapporterar ett projekt:

På vilket sätt kommer innehåll och lärdomar från projektet att tas tillvara i ordinarie verksamhet efter projektens slut?

Projektet har bidragit till ett utvecklingsarbete när det gäller arbetet med psykisk hälsa på gymnasieskolan. Vi har uppdaterat vårt årshjul med gruppinsatser i årskurs 1 gällande psykisk hälsa (sedan tidigare har vi insatser i åk 2). Skolkuratorerna kommer också se vidare på gruppinsats för elever åk 3.

Arbetet med gemensam handlingsplan inom Barn och utbildning kommer fortsätta 2024 och då är de diskussioner som skett inom projektet värdefulla för att skapa en hållbar plan för gymnasieskolan som vi upprätthåller framåt.

Finns det delar av projektets innehåll som man väljer att avsluta vid projektets slut?

Projektet som vi beviljats medel för avslutas men arbetet som skapats kommer fortsätta även efter projekttiden.

Om det finns det, motivera varför?

Tertialrapport 3/Årsuppföljning, 11 december

Mål med projekt:

Projektets övergripande mål är att skapa en förvaltningsövergripande samsyn kring föräldraskapsstöd för utrikesfödda. Samt att öka utrikesfödda föräldrars subjektiva handlingsutrymme inom ramen för det objektiva och allmänna handlingsutrymmet. Det innebär att verka för att föräldrar upplever en större känsla av delaktighet, egenmakt och kontroll över sin och familjens situation. Dessutom att egenmakten och kontrollen befinner sig inom samhällets allmänna vedertagna strukturer.

Verksamhet – Vad har genomförts (summering av hela 2023/projektet)?

Föräldracirklar har anordnats på Dalabergskolan samt på Hovhults förskola.

På **Dalabergskolan** har föräldracirklar hållits med varierad uppslutning. Projektets kulturtolkar har bjudit in vårdnadshavare till träffarna och det är även kulturtolkarna som ansvarat för att leda cirklarna. De har använt det material som tagits fram under projektets gång tillsammans med utvalda gäster för att skapa intresse hos vårdnadshavarna. Att endast arbeta utifrån det framtagna cirkelmaterialet "Barnen i våra hjärtan" visade sig inte vara framgångsrikt där och då, men i kombination med gäst som varit kopplad till temat har det varit ett större engagemang från vårdnadshavare i fråga om närvaro och delaktighet. I samråd med kulturtolkarna inleddes ett samarbete med Mötesplats Dalaberg i syfte att nå ut till fler vårdnadshavare. Kulturtolkarna anslöt då till en befintlig och välfungerande mötesstruktur, med tillägg att erbjuda hjälp och stöttning till vårdnadshavare under två timmar innan cirklarna startade. Uppslutningen har varit ojämn även här.

På **Hovhults förskola** har närvaron och engagemanget varit stort under samtliga träffar. Pedagoger på förskolan har själva lett cirklarna och till största delen har pedagogerna jobbat utifrån det framtagna materialet. Tolkar inom arabiska och somaliska har bokats för träffarna i vissa fall. Både mammor och pappor har deltagit på cirklarna. Under ht-23 har ett samarbete med Föräldraresursen inletts och två kuratorer från Föräldraresursen har funnits på plats under den tid vårdnadshavarna hämtar sina barn. Detta för att kunna bemöta de frågor och funderingar som pedagogerna ibland ställs inför, men som ligger utanför deras yrkesroll och kompetens.

Kulturtolkar

Två modersmåls lärare anställda på EFI (Enheten för flerspråkighet och integration) har i sina tjänster haft uppdrag som kulturtolk. Uppdraget har innefattat en tredjedel av en heltidstjänst. Det behöver finnas en flexibilitet i kulturtolksuppdraget för att kunna vara behjälplig vid lärarmöten eller föräldramöten. Det har varit en utmaning att praktiskt få till tjänsterna så att det fungerar både för skolan och medarbetaren. Vi valde att starta i mindre skala och rikta uppdraget till två skolor, Hovhultsskolan och Dalabergsskolan. Under projekttiden har det utvecklats till att även innefatta fasta tider för Ramnerödskolan samt flexibel tid för övriga grundskolor. Kulturtolkarnas arbetsuppgifter har under andra hälften av projekttiden styrts av enhetschef EFI i samråd med rektorer på Dalaberg och Hovhult.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan?

De vårdnadshavare som deltagit i aktiviteter inom projektet har genom framtaget material, utvalda gäster och kulturtolkar fått information och möjlighet till stöd inom rollen som förälder. Vårdnadshavare har kommit i direkt kontakt med flertalet funktioner och myndigheter som är kopplade till föräldraskap i Sverige. Genom dessa träffar har vårdnadshavare erbjudits möjlighet att aktivt ställa frågor, boka in möten och få hjälp att navigera inom områden som tidigare varit svårtillgängliga av olika anledningar. Att samarbeta med socialtjänstens olika enheter (föräldraresursen och fältenheten) har varit särskilt gynnsamt då det visat sig att många vårdnadshavare nåts av den rådande desinformationskampanjen vilket skapat oro hos målgruppen. Föräldraresursens närvaro och kompetens tillsammans med kulturtolksfunktionen upplevs ha haft god effekt när det handlat om att upplysa, informera och skapa trygghet hos vårdnadshavarna.

Samarbetspartners

Kristin Andreasson – Föräldraresursen

Eva Nilsson – Socialtjänsten

Ekonomi

Vi har förbrukat de tilldelade ekonomiska medel vi fått. Medlen har finansierat en samordnare för föräldracirkelarna på 20% samt lönekostnader för kulturtolksuppdraget och del av tjänst för två modersmåls lärare.

Planering framåt

Ett samarbete med Föräldraresursen har under 2023 inletts inom förskolan och flera av förskolan rektorer kommer att jobba vidare med Föräldraresursen. Hur dessa samarbeten kommer att se ut skiljer sig åt då det baseras på målgruppens behov.

Av de lärdomar som gjorts under projektiden för kulturtolkar fyller de ett viktigt uppdrag att fungera som brobyggare mellan våra olika kulturer för att undvika missuppfattningar och tydliggöra förväntningar. Självklart är funktionen viktig inom skolans verksamhet för att skapa förståelse hos alla parter och förebygga eventuella hinder. Svårigheten i detta projekt har varit hur kulturtolksuppdraget har varit utformat, dvs att det varit en del av tjänst som modersmåls lärare där lärartjänsten varit en ferietjänst. Framöver anses inte utformning av tjänsten såsom den sett ut under projektet vara gynnsam. Om kulturtolksuppdraget ska utgöra en del av modersmåls lärartjänst bör det vara en semestertjänst för att få bättre förutsättningar för flexibilitet till att möta behoven i uppdraget inom arbetstiden. Ett uppföljningsarbete pågår inom grundskolan och resursenheten EFI. Huruvida kulturtolksuppdraget kommer se ut framöver är därför oklart i dagsläget.

Rapportering utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet 2023

Skickas till folkhälsostrategen:

emelie.eek@uddevalla.se

Senast följande datum: 30 april, 4 september och 11 december

Era kontaktuppgifter

Utvecklingsarbete/projekt: Mot en ökad inkludering i fysisk aktivitet

Kontaktperson: Jasmin Nuhanovic

Mail: jasmin.nuhanovic@uddevalla.se

Datum: 2023-12-05

Tertialrapport 3/Årsuppföljning, 11 december (OBS summering av hela 2023, vid avslut av projekt summera hela projektet)

Mål med projekt:

Att öka inkluderingen i fysisk aktivitet genom lågröskel verksamhet.

Verksamhet – Vad har genomförts (summering av hela 2023/projektet)?

Mobila fritidsledare har haft aktiviteter i anslutning till skoldagens slut på sommarhemmet, samt Linneaskolan. Där har man genom att lyssna till vad barn och ungdomar har för intressen gjort aktiviteter som är lågröskelsaktiviteter. Detta innebär att deltagare inte behöver ha någon förkunskap samt så finns möjlighet att komma och gå som man vill, allt för att göra det på barnens villkor. Genom detta skapar man ett mervärde där vi bygger relationer samtidigt som barn och unga får en möjlighet till rörelse på deras villkor.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan?

Något vi sett är att om vi inte sätter några krav på hur aktiviteten utförs så möjliggör det att fler vill och kan delta. Vi behöver vara lättillgängliga och synliga för att vara attraktiva. Det är något svårare att upprätthålla fysisk aktivitet på Linneaskolan under vinterhalvåret då ex idrottshallen är uppbokad på annat. Vi satsar därför mer på relationsbygget under den tiden för att inte tappa kontakten med ungdomarna

På vilket sätt har insatsen lett till att utjämna skillnader i hälsa?

Ungdomar som vi vet inte brukar idrotta deltar i våra aktiviteter.

Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?

Vi har försökt tillgodose deras önskemål så gott vi kunnat med dom resurser vi haft tillgängliga. Oftast har det inte varit någon planerad aktivitet från vår sida utan det har kommit spontant från dem som besöker oss.

Samarbetsaktörer?

Samarbetet med båda skolorna har varit mycket gott.

Ekonomi- Hur ligger ni till ekonomiskt? (Hur mycket pengar har ni kvar och hur ser prognosen för helår ut- kommer ni att förbruka alla medel ni tilldelats under 2023)?

Medlen går över till 2024 och aktiviteten har använt 47 tkr 12/7/23 men den siffran kommer justeras då vi kollar halvårsvis hur många timmar som lagts i projektet/aktiviteten och justerar medlen från kostandstället.

245 tkr är kvar på dagens datum 12/7/23 men kommer som sagt justeras och kommer landa på ca 200 tkr som går över till nästa år.

För er som slutrapporterar ett projekt:

På vilket sätt kommer innehåll och lärdomar från projektet att tas tillvara i ordinarie verksamhet efter projekttidens slut?

Finns det delar av projektets innehåll som man väljer att avsluta vid projektets slut?

Om det finns det, motivera varför?

Rapportering utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet 2023

Skickas till folkhälsostrategen:

emelie.eek@uddevalla.se

Senast följande datum: 30 april, 4 september och 11 december

Era kontaktuppgifter

Utvecklingsarbete/projekt: SM i Rörelse

Kontaktperson: Alexander Rahm

Mail: alex_rj92@hotmail.com

Datum: 6 sep

Tertialrapport 3/Årsuppföljning, 11 december (OBS summering av hela 2023, vid avslut av projekt summera hela projektet)

Mål med projekt:

Verksamhet – Vad har genomförts (summering av hela 2023/projektet)?

Föreningsmässigt:

- Vi har genomfört aktiviteter inriktat på friidrott uppe på Dalaberg, på näridrottsplatsen, i mitten av juni. Det var ca 400 barn i åldrarna 5-15år som deltog och provade på de olika sporterna som visades upp. Aktiviteten gjordes ihop med Sisu. Vi hade 8 ledare på plats som visade instruerade i de olika grenarna och informerade om IK Orient samt vår Friidrottsskola.
- Friidrottsskolan genomfördes veckan efter ovanstående aktivitet, med ett nytt deltagarrekor. Våra tidigare Friidrottsskolor har lockat i snitt 120-130 barn i åldrarna 7-12år. Denna sommar lockade vi 165 barn! Med riktad marknadsföring till skolor och framförallt vårt deltagande på ovanstående aktivitet lyckades vi nå helt nya målgrupper som vi inte hade nått annars. Vi kunde hålla Friidrottsskolan grattis då vi fick "Lovbidrag" från kommunen. Lovbidraget räckte inte för att kostnadstäckta alla barns medverkan, därför kunde vi nyttja delar av SMiR:s bidrag. Vi kunde efter Friidrottsskolan se hur vår "kölista" fylldes på snabbt med intresserade, riktigt kul var att vi fick in barn som vi vanligtvis inte får in anmälningar på. Mycket beror på vår marknadsföring och att vi kunde hålla Friidrottsskolan gratis. När vi nu kommit igång efter sommaruppehållet har vi kunnat slussa in mer eller mindre alla intresserade barn (se nedan).
- Vi har kunnat genomföra Knatteracet i Uddevalla centrum som en delaktivitet i SM i Rörelse. Projektledaren har här jobbat med två spår, Knatteracet och Uddevalla Stadsstafett, där Knatteracet är ett lopp för barn upp till 11 år. Totalt deltog 130 barn, en del av barnen hade med sig sina föräldrar. I Uddevalla Stadsstafett deltog ungdomar och vuxna, 27 lag á 5 deltagare. Projektledaren har fokuserat på Knatteracet då SM

organisationen har stöttat med arbetade timmar i stafettloppet. Också här har marknadsföringen varit stor, på sociala medier, kontakt ut till näringsliv och information till skolor och förskolor i kommunen. Av de 130 barnen som deltog var ca 25 redan medlemmar i IK Orient och resterande ickemedlemmar. Efter loppet kunde alla deltagare ta del av information om föreningen och Friidrotts SM 2024. Vi har sett att flera av ickemedlemmarna önskar att börja i våra knattegrupper (barn under 7 år) eller i ordinarie grupper (grupper för barn över 7 år). Knatteracet anpassades också efter SFIF:s rekommendationer om att inte ha resultatet i fokus. Därför togs ingen tid på barnen som sprang och vi arbetade genom hela processen med att ta bort själva tävlingsmomentet. Alla barn var efter loppet vinnare, alltså, fick alla barn guldmedalj, fika och diplom. Vi har mottagit mycket positiv feedback från föräldrar och en önskan om att utveckla Knatteracet med fler prova-på grenar inför SM:et. Där barnen skulle kunna prova olika friidrottsgrenar som sen våra stora "stjärnor" tävlar i på Rimnersvallen. Detta tar vi med oss i kommande utvärdering.

Knatteracet och Uddevalla Stadsstafett är också två lopp där barn, ungdomar och vuxna inte behöver vara medlemmar i någon förening för att delta, detta är annars ett "måste" om man vill delta på tävlingar som friidrottsföreningar arrangerar på arenor.

En positiv sidoeffekt blev också att många människor besökte centrum, vilket gynnade våra butiker som samma kväll hade extraöppet.

Delprojekten – Klasskampen och Senioridrottar'n

- Inom området Senioridrottar'n har vi nu ca 40 medlemmar som tränar aktiv som är i åldrarna 65+. Vi har träffat PRO föreningar, tagit hjälp av befintliga äldre för att sprida ordet om vår satsning och sakta men säkert bär de frukt. Vi har en grupp med äldre som tränar på morgonen mån, ons och fredag. Denna grupp har varit igång ett längre tag men växer nu. Sen har vi också onsdagskvällar där merparten av målgruppen tränar tillsammans. Ambitionen och målet är primärt att alla deltagare ska kunna vara aktiva efter egen maskin och möjligheter. Dock, vilket är mycket kul, är att flera nu siktar på att vara med i Veteran VM i Göteborg nästa år. Det finns inga kvalgränser vilket gör att många har satt upp detta som ett roligt mål. Både de som varit aktiva i föreningen sedan innan men också de som kommit in som nyare medlemmar.
- Inom området Klasskampen har vi genomfört första aktiviteterna med Norrskolan i Rimnershallen. Vi har en aktivitet innan jul ihop med Sommarhemmet. Norrskolan medverkade med 50-talet elever och 4 lärare. Alla barn genomförde 4 grenar och avslutades gemensamt med prisutdelning där alla fick guldmedaljer. Vinnande klass/grupp fick med sig en Klasskampen pokal. Samma upplägg som Norrskolan hade kommer Sommarhemmet att ha.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan?

- Vi ser att när vi nu gasat på i alla olika delar av SM i Rörelse så ökar intresset för friidrotten som sport och Friidrotts SM som arrangemang. Vi har ökat antalet intresserade mer än vi brukar vilket skapar en viss kösituation in till föreningen. Samtidigt jobbar föreningen med ledarna att ta in barn och ungdomar aktivt. Under helåret 2023 beräknar vi med att ha växt som förening med ca 120 nya medlemmar.
- Detta ställer högre krav på att rekrytera ledare och utbilda befintliga så vi kan hålla en god kvalitet på friidrotten. Det skapas en ekonomisk puckel då vi utbildar mellan 15-20

ledare just nu men som vi i längden vinner på då ledarna kommer ha god friidrottskunskap. Samma gäller våra ledare för vuxen/seniorfriidrotten samt våra löpgrupper.

- Aktiviteterna som vi som förening kan projektleda och påverka själva funkar väldigt bra, med stöd från Sisu, Rädda Barnen, Uddevalla kommun eller övrigt näringsliv. De vi inte kan påverka själva, som Klasskampen, där skolan äger elevernas tid är något svårare. Önskvärt skulle vara att både informationsutbytet med föreningslivet och aktiviteter mellan skolan och föreningslivet skulle vara enklare. I och med att forskningen påvisar att fler unga slutar med idrott vid 11/12 års ålder så tror vi att ett tätare samarbete mellan skolan och föreningslivet hade varit bra. Föreningslivet kan stödja idrottslärares läroplan med grenspecifik kunskap och input. Föreningar fångar också upp elever och eleverna får komma i kontakt med fler idrotter i sin rätta miljö tex. friidrott, gymnastik, klättring, simning osv.
- En utmaning som är positiv i rätt bemärkelse är att föreningen får sålla lite i nya projekt som ledare eller övriga medlemmar vill starta i SM i Rörelse namnet. Vi vill jobba med de som skapar rörelseglädje, en hälsosam livsstil och gemenskap. Däremot får vi i föreningsledningen hålla ihop SM i Rörelse litegrann för att de inte ska spreta för mycket. De projekt vi har igång nu är de vi klarar av i arbetade timmar och ekonomiskt tilldelade medel. Vi vill också hålla en god nivå på de vi gör just nu och utvärdera resultat innan vi startar nya delprojekt.

På vilket sätt har insatsen lett till att utjämna skillnader i hälsa?

- Vi möjliggör aktivitet under mycket enkla former för barn och ungdomar. Kostnadsfritt alt. kraftigt reducerade kostnader. Detta gör att den ekonomiska faktorn inte är avgörande för delaktighet. Vi tar inte hänsyn till etnicitet, förmåga eller bakgrund i den bemärkelsen att de hämmar ett aktivt deltagande. Vi anpassar således aktiviteterna så att alla oavsett bakgrund kan vara med i SM i Rörelse projekten. Det skapar en större inkludering för barnen och vi jämnar ut trösklarna för att komma in i friidrotten/idrotten.

Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?

- Inte målgruppen vi arbetar med i direkt bemärkelse. Dock scannar vi kontinuerligt av vad våra befintliga grupper gillar att göra/utföra. Det kan vi sedan plocka med oss i de fortsatta arbetet med SM i Rörelse delarna.

Samarbetsaktörer?

- Sisu, Uddevalla kommun, Rädda Barnen, Näringslivet i Uddevalla, PRO organisationer

Ekonomi- Hur ligger ni till ekonomiskt? (Hur mycket pengar har ni kvar och hur ser prognosen för helår ut- kommer ni att förbruka alla medel ni tilldelats under 2023)?

- Av de tilldelade medlen för 2023 har vi förbrukat hela potten.

Vår plan är att genomföra alla ovanstående aktiviteter 2024 efter utvärdering i december 2023.

Rapportering utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet 2023

Skickas till folkhälsostrategen:

emelie.eek@uddevalla.se

Senast följande datum: 30 april, 4 september och 11 december

Era kontaktuppgifter

Utvecklingsarbete/projekt: Tanke och hälsa

Kontaktperson: Susann Magnusson

Mail:susann.magnusson@uddevalla.se

Datum:2023-12-05

Tertialrapport 3/Årsuppföljning, 11 december

Mål med projekt: Genom att erbjuda en kurs till utvalda elever ska risken för insjuknande i depression kunna minska

Verksamhet – Som en fortsättning på frågeformulär elever i år 8 på Ramneröd och Norgårdens skolor svarade på hösten 2022 genomfördes en första kurs under våren 2023. Tyvärr endast med tre elever som fullföljde kursen.

Ny enkät har genomförts i skolorna hösten 2023. Kurs har ännu inte kunnat starta på grund av för få intresserade. Flera som erbjuds tackar nej. Vi kommer att göra ett urval av elever på övriga tre 7-9 skolor som också kommer att få information, svara på frågor, gå på bedömningssamtal och eventuellt erbjudas plats i kursen som beräknas starta i januari.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan? De som gått kursen bedöms ha stärkt sin psykiska hälsa. Slutligt resultat får vi dock först efter att utvärderingen som görs av regionen är klar.

På vilket sätt har insatsen lett till att utjämna skillnader i hälsa? Genom urvalet når vi de som ännu inte har vårdbehov men bedöms kunna få det i framtiden. Att få dem att må bättre nu i ett tidigt skede, förebygga depression, kommer att öka deras möjlighet att nå målen för utbildningen och att kunna komma ut i arbetslivet. Vi riktar oss både till en mer socioekonomiskt utsatt skola och en skola där många elever har stressproblematik och höga krav på sig själva. Att få alla att må bra ger en mer jämlik hälsa i befolkningen i stort men vi riktar oss inte specifikt till utsatta områden.

Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna? I begränsad omfattning eftersom vi ganska strikt följer ett program för att det ska vara utvärderingsbart.

Samarbetsaktörer? Elevhälsa i Uddevalla kommun och Ungas psykiska hälsa (UPH) samarbetar med urval av elever och genomförande av kurs. Hos Västra götalandregionen finns ett team som gör en studie för att se om vi får samma resultat med den svenska översättningen som man sett på Island och i Portugal. Vi har tät kontakt med dessa personer.

Ekonomi- Regionen har själva finansierat studien. Vi har inte behövt föra över pengar dit så som vi trodde när vi sökte pengarna från hälsopolitiska rådet. Från kommunen ställer vi upp med arbetstid. Kurator och skolsköterska på de två skolorna lägger ganska många timmar på att genomföra enkät, följa upp resultat, informera, kontakta vårdnadshavare och delta vid kursen.

UPH ställer upp med arbetstid för psykolog som avser bedömningsamtal och genomförande av kurs.

På vilket sätt kommer innehåll och lärdomar från projektet att tas tillvara i ordinarie verksamhet efter projektens slut?

Finns det delar av projektets innehåll som man väljer att avsluta vid projektets slut?

Om det finns det, motivera varför?

Rapportering utvecklingsmedel från Hälsopolitiska rådet 2023

Skickas till folkhälsostrategen:

emelie.eek@uddevalla.se

Senast följande datum: 30 april, 4 september och 11 december

Era kontaktuppgifter

Utvecklingsarbete/projekt: Utveckling av familjecentralsarbete för den nystartade Familjecentralen Centrum och familjecentralen Dalaberg.

Kontaktperson: Laine Håkansson och Tina Kennerland

Mail: laine.hakansson@uddevalla.se och tina.kennerland@uddevalla.se

Datum: 2023-12-07

Tertialrapport 3/Årsuppföljning, 11 december (OBS summering av hela 2023, vid avslut av projekt summera hela projektet)

Mål med projekt:

Vi vill i samverkan med våra samarbetspartners erbjuda stöd som leder till en positiv förändring/utveckling för våra besökande familjer, där behov av stödinsatser kan identifieras. Detta gäller främst familjerna som bor i socioekonomiskt utsatta områden i kommunen och är prioriterade områden.

Verksamhet – Vad har genomförts (summering av hela 2023/projektet)?

Vi har fortsatt vår samverkan mellan våra båda familjecentraler. Vi bedriver även ett tätt samarbete med Föräldraresursen. På Dalaberg har Öppna förskolan och Föräldraresursen Vi har fortsatt vår samverkan mellan våra båda familjecentraler. Vi bedriver även ett tätt startat en grupp, SPIRA, som erbjuder föräldrastöd i grupp, men även enskilt stöd av kurator i gruppen. SPIRA är en eftermiddag per vecka. Tolkar bokas vid behov. SPIRA är en samverkan mellan Öppna förskolan, BVC Dalaberg, Hälsopromotör från Folk tandvården, samt Föräldraresursen.

Det påbörjade samarbetet på Tureborg, likt Sociala gruppen på Dalaberg, fortsätter med full kraft. Det är ett flertal olika aktörer som samverkar och erbjuder olika verksamheter på Tureborg, bla i en lägenhet som ligger vid torget.

Vår samverkan mellan BVC, BMM och öppna förskolan på Familjecentralen Centrum i form av fyra månaders hälsokontroll, likt Dalaberg har fallit mycket väl ut. Även närheten till

BMM som möjliggör ett första besök på öppna förskolan, redan under graviditet, har bidragit till fler utlandsfödda besökare från Tureborg.

Det är mycket betydelsefullt att få till ett besök i öppna förskolans lokaler för de familjer som ännu inte kommit dit. Det är av största vikt att erbjuda aktiviteter som lockar dit familjerna. En sådan aktivitet är HLR utbildning. Förutom vikten av att erbjuda föräldrarna HLR-utbildning är det ett verktyg till att nå ännu fler familjer tidigt i föräldraskapet. Vi har förstått att vi är i behov av HLR material på båda våra familjecentraler för att på ett lättillgängligt sätt nå ut till familjerna. Att dela på redan inköpt material skulle kräva mycket logistik vad gäller bokning. Det skulle även gå mycket av personalens arbetstid till att transportera detta skrymmande material. BVC personalen har visat ett stort engagemang och det är flera BVC personal som blivit utbildade HLR instruktörer och i behov av vårt material. BVC prioriterar att så många familjer som möjligt ska få HLR utbildning.

Vi ansökte om 75. 000 kronor under 2023 för studiebesök, samt konferenslokal, mm. Vi har under året istället valt att bygga vidare på alla de aktörer som verkar i Uddevalla och alltså ej åkt iväg på studiebesök. Vi har även valt att samverka under enklare former för att spara pengar till ytterligare inköp av HLR material. Vi hade inte bilden helt klar för oss vid ansökan av medel från HPR. Det är ett behov som vuxit fram och vi ser helt klart att detta är en väl användning av medlen vi fått. Det bidrar till tidig kontakt med familjerna, når ut till fler familjer samt ett jämlikare föräldraskap över kommunen. Detta är förankrat hos Emelie Eek.

Vi har genomfört en heldag med vårt familjecentralsnätverk i Uddevalla. Vi bjöd även in de två BVC mottagningarna, Herrestad och Ljungskile som inte ingår i någon av våra familjecentraler. Herrestad hade möjlighet att delta. Fokus var ämnet integration. Dalabergs familjecentral delade med sig om hur de arbetar med fokus på integration. Föräldraresursen "ute", Rädda Barnen samt representanter från utredningsgruppen Barn och Unga var en del av vårt program för dagen. Det var en uppskattad dag, där vi kom fram till att de redan pågår mycket bra integrationsarbete i Uddevalla. Utifrån denna grund arbetar vi vidare de två kommande åren.

Dalabergs familjecentral har flyttat till nya lokaler pga mögelproblematik i de gamla. De nya lokalerna ligger i samma hus som Mötesplatsen Dalaberg, i nedre plan vid lekplatsen. Lokalerna är betydligt större och tillåter att det går att ha parallella verksamheter, där flera aktörer samverkar tillsammans samtidigt.

Resultat/effekter/lärdomar i förhållande till mål i ansökan?

Vi har redan i dagsläget nått större samverkansmål än vi kunde ana vid ansökningstillfället. Att skriva ner en gemensam ansökan, få målen på pränt har bidragit till denna utveckling. Dalabergsmodellen har fått stå som förebild vid arbetet gentemot Tureborg. Vi har varit vaksamma på vad de olika aktörerna som finns i Uddevalla kan bidra med för att vi ska kunna arbeta vidare på de mål vi satt upp i vår ansökan. Det har varit viktigt att vi fått möjlighet att köpa in HLR material till båda våra familjecentraler.

Många föräldrar är intresserade av HLR och har en stor rädsla för vad de skall göra om barnen sätter i halsen och slutar andas. Genom att erbjuda denna utbildning kan vi nå fler föräldrar som inte tidigare varit på öppna förskolan.

På vilket sätt har insatsen lett till att utjämna skillnader i hälsa?

BVC Dalaberg har kontinuerliga HLR-kurser varannan vecka på Öppna förskolan Dalaberg. Detta möjliggör för många familjer i området att ta del av HLR-kursen, vilket hade varit ett större hinder om kursen hade varit i Centrum. Det hade också varit en stor konkurrens om de dockor som tidigare inhandlats. Denna insats bidrar till att även familjerna i de socioekonomiskt utsatta områdena Hovhult och Dalaberg på ett lätt sätt får del av denna kunskap. Detta blir ytterligare ett tillfälle att träffa familjerna.

Har målgruppen haft inflytande och varit delaktiga i insatserna?

Det har varit en efterfrågan från föräldrar som nu har fått möjligheten till denna kurs.

Samarbetsaktörer?

BVC på Silentzvägen, Skogslyckan, Dagson och Dalaberg

Ekonomi- Hur ligger ni till ekonomiskt? (Hur mycket pengar har ni kvar och hur ser prognosen för helår ut- kommer ni att förbruka alla medel ni tilldelats under 2023)?

Vi har förbrukat cirka 70 000 kronor, och resterande medel, cirka 5 000 kronor kommer att överföras till budgeten för 2024.

För er som slutrapporterar ett projekt:

På vilket sätt kommer innehåll och lärdomar från projektet att tas tillvara i ordinarie verksamhet efter projekttidens slut?

Finns det delar av projektets innehåll som man väljer att avsluta vid projektets slut?

Om det finns det, motivera varför?

2023-12-18

Dnr KS/2023:671

Handläggare

Folkhälsostrateg Emelie Eék

Telefon +46522696148

emelie.eek@uddevalla.se

Revidering av hälsopolitiska rådets bestämmelser

Sammanfattning

Enligt Samverkansavtal med Västra Götalandsregionen om gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla Kommun för perioden 2024–2025, ska varje Hälsopolitiskt råd ha en arbetsordning eller likvärdigt dokument som tydliggör de medverkandes ansvar i folkhälsorådet. Arbetsordningen ska revideras i samband med nytt avtal, eller vid behov. Beslut om förlängning av avtal är taget för perioden 2024–2025 och behov finns för bland annat uppdatering av styrande dokument. Bestämmelserna beskriver rådets uppdrag, organisering och arbetsformer, baserat på aktuellt samverkansavtal. Hälsopolitiska rådet finns organisatoriskt direkt under kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för folkhälsofrågorna i kommunen.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2023-12-18

Bestämmelser för Uddevallas Hälsopolitiska råd, nu gällande

Förslag till Bestämmelser för Uddevallas Hälsopolitiska råd 2024–2025

Förslag till beslut

Hälsopolitiska föreslår kommunstyrelsen besluta

att anta reviderade bestämmelser för Hälsopolitiska rådet.

Malin Krantz
Avdelningschef

Emelie Eék
Folkhälsostrateg

Beslutet och underlaget ska skickas till

Västra Götalandsregionen Delregional nämnd Norra, genom agneta.eriksson@vgregion.se

BESTÄMMELSER FÖR UDDEVALLAS HÄLSOPOLITISKA RÅD

Allmänt

Uddevalla Hälsopolitiska råd inrättades 1998 efter kommunstyrelsebeslut 1997-09-30 (1997/495.87).

Hälsopolitiska rådet är ett samverkansforum för Uddevalla kommun och Västra Götalandsregionen knutet till *Samverkansavtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun* (KS 2015/00347).

Hälsopolitiska rådet finns organisatoriskt direkt under kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för folkhälsofrågorna i kommunen.

Rådets uppdrag och befogenheter

Hälsopolitiska rådets uppdrag är:

- att utgöra ett tvärsektorielt forum för utveckling kring folkhälsa, social hållbarhet och välfärd,
- att bidra till ökad kunskap om folkhälsa och social hållbarhet bland politiker och anställda i Uddevalla,
- att administrera och besluta om de medel som är knutna till *Samverkansavtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun*,
- att bereda ansökningar gällande Uddevallas sociala investeringsmedel inför beslut i kommunstyrelsen,
- att årligen utse Uddevallas folkhälsofristagare.

Grundläggande styrdokument för Hälsopolitiska rådet är:

- VG 2030
- Norra hälso- och sjukvårdsnämndens Mål- och inriktningsdokument
- Uddevalla kommuns strategiska plan samt kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrkort
- Samverkansavtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun

Organisation

Uddevalla Hälsopolitiska råd består av följande ledamöter:

- 5 stycken politiska ledamöter utsedda av Uddevalla kommunstyrelse bland dess ledamöter och ersättare, en av dessa utses av kommunstyrelsen till ordförande,
- 2 stycken politiska ledamöter utsedda av Västra Götalandsregionens Norra Hälso- och Sjukvårdsnämnd, en av dessa utses av hälso- och sjukvårdsnämnden till vice ordförande,
- samtliga förvaltningschefer för Uddevalla kommun. Dessa kan i sin tur utse ersättare inom sin egen förvaltningsledning för att säkra närvaro på rådet,

Dokumenttyp:	Bestämmelser
Dnr:	KS 2021/00045
Antagen av:	Kommunstyrelsen
Antagen:	1998-09-30
Dokumentansvarig:	Avdelningschef Juridik och administration Kommunledningskontoret
Senast reviderad:	Kommunstyrelsen 2021-02-24 § 42

- Ledande tjänstepersoner från kommun, primärvård, tandvård kan med fördel ingå i Hälsopolitiska rådets ordinarie arbete.
- Vid behov kallas försäkringskassa, arbetsförmedling, polis, räddningstjänsten, frivilligorganisationer, företag och andra som har med folkhälsoarbete i Uddevalla att göra.

Beslutande är de förtroendevalda från kommunen och hälso- och sjukvårdsnämnden.

Rådet har möjlighet att adjungera ytterligare tjänstemän eller förtroendevalda när sådant behov uppstår.

Arbetsformer

Hälsopolitiska rådet ska med utgångspunkt i hälsans bestämningsfaktorer, det vill säga befolkningens livsvillkor och levnadsvanor, identifiera behov och prioritera utifrån dessa samt verka för att folkhälsoarbetet bedrivs strategiskt inom kommunens ordinarie verksamheter. Hälsopolitiska rådets insatser och prioriteringar ska vara förenliga med båda avtalsparters respektive styrdokument.

Hälsopolitiska rådets uppgift är att bedriva arbetet så att ett folkhälsoinriktat synsätt blir en del av de ingående parternas ordinarie verksamhet. Förtroendevalda och tjänstepersoner i Hälsopolitiska rådet ansvarar för att ta med sig inspel från sina respektive nämnder/styrelser/förvaltningar till Hälsopolitiska rådet samt att återföra rådets arbete tillbaka till dessa. Varje Hälsopolitiskt råd ska ha en arbetsordning som tydliggör de medverkandes ansvar i folkhälsorådet. Arbetsordningen revideras i samband med nytt avtal.

Hälsopolitiska rådet sammanträder cirka fem gånger per år, sammanträdesschema fastställs senast vid årsskiftet för nästkommande år.

Vid beslutsmöte för budget inför kommande år kan del av mötet avdelas för endast förtroendevalda samt rådets tjänstemannastöd.

Kallelse sänds ut senast sju dagar före sammanträdet efter beredning av ordförande, vice ordförande samt rådets tjänstemannastöd. Frågor och ärenden bör anmälas senast tre veckor före sammanträdet.

Kommundirektörens ledningsgrupp ansvarar för att inför varje möte med Hälsopolitiska rådet förbereda ärenden som kommunen avser att anmäla till rådets sammanträde.

Protokoll från mötet delges ledamöterna i rådet senast tre veckor efter mötet samt anmäls till kommunstyrelsen respektive Norra Hälso- och sjukvårdsnämnden.

Resurser

Folkhälsostrategen administrerar Hälsopolitiska rådets ekonomi och erbjuder tjänstemannastöd knutet till rådets uppdrag. I *Samverkansavtal avseende*

gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun fastslås att folkhälsostrategen skall vara heltidsanställd med kommunen som huvudman, att tjänsten ska vara strategiskt och centralt placerad i kommunens förvaltning samt ha tillgång till förvaltningsledning.

Hälsopolitiska rådet förfogar över ekonomiska resurser knutna till *Samverkansavtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun*. Dessa resurser ska, utöver finansiera en heltidstjänst för strategiskt folkhälsoarbete, användas för kostnader knutna till rådets uppdrag samt utvecklingsinsatser som beslutas av Hälsopolitiska rådet.

För sammanträdesarvode och i förekommande fall reseersättning ansvarar respektive huvudman.

Revidering och antagande av bestämmelserna

Revidering av bestämmelserna för Hälsopolitiska rådet kan initieras av rådet, Uddevalla kommunstyrelse och Norra hälso- och sjukvårdsnämnden Västra Götalandsregionen.

Bestämmelserna fastställs av Uddevalla kommunstyrelse.

BESTÄMMELSER FÖR UDDEVALLA HÄLSOPOLITISKA RÅD

Uddevalla Hälsopolitiska råd inrättades 1998 efter kommunstyrelsebeslut 1997-09-30 (1997/495.87).

Hälsopolitiska rådet är ett samverkansforum för Uddevalla kommun och Västra Götalandsregionen knutet till *Samverkansavtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun* (KS 2015/00347).

Hälsopolitiska rådet finns organisatoriskt direkt under kommunstyrelsen som har det övergripande ansvaret för folkhälsofrågorna i kommunen.

Rådets uppdrag och befogenheter

Hälsopolitiska rådets uppdrag är:

- att utgöra ett tvärsektorielt forum för utveckling kring folkhälsa, social hållbarhet och välfärd,
- att bidra till ökad kunskap om folkhälsa och social hållbarhet bland politiker och anställda i Uddevalla,
- att administrera och besluta om de medel som är knutna till *Samverkansavtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun*,
- att bereda ansökningar gällande Uddevallas sociala investeringsmedel inför beslut i kommunstyrelsen,
- ~~- att årligen utse Uddevallas folkhälsopristagare.~~

Grundläggande styrdokument för Hälsopolitiska rådet är:

- Västra Götalandsregionens budget
- Regional utvecklingsstrategi 2030
- Färdplan – länsgemensam strategi för god och nära vård
- Uddevalla kommuns vision
- Uddevalla kommuns strategiska plan samt kommunfullmäktiges och kommunstyrelsens styrkort
- Uddevalla kommuns flerårsplan

Organisation

Uddevalla Hälsopolitiska råd består av följande ledamöter:

- 5 stycken politiska ledamöter utsedda av Uddevalla kommunstyrelse bland dess ledamöter och ersättare, en av dessa utses av kommunstyrelsen till ordförande,
- 2 stycken politiska ledamöter utsedda av Västra Götalandsregionens delregional nämnd norra, en av dessa utses av hälso- och sjukvårdsnämnden till vice ordförande,
- samtliga förvaltningschefer för Uddevalla kommun. Dessa kan i sin tur utse ersättare inom sin egen förvaltningsledning för att säkra närvaro på rådet,
- Ledande tjänstepersoner från kommun, primärvård, tandvård kan med fördel ingå i Hälsopolitiska rådets ordinarie arbete.

~~Vid behov kallas försäkringskassa, arbetsförmedling, polis, räddningstjänsten, frivilligorganisationer, företag och andra som har med folkhälsoarbete i Uddevalla att göra.~~

Beslutande är de förtroendevalda från kommunen och hälso- och sjukvårdsnämnden.

Rådet har möjlighet att adjungera ytterligare tjänstemän eller förtroendevalda när sådant behov uppstår.

Arbetsformer

Hälsopolitiska rådet ska med utgångspunkt i hälsans bestämningsfaktorer, det vill säga befolkningens livsvillkor och levnadsvanor, identifiera behov och prioritera utifrån dessa samt verka för att folkhälsoarbetet bedrivs strategiskt inom kommunens ordinarie verksamheter. Hälsopolitiska rådets insatser och prioriteringar ska vara förenliga med båda avtalsparters respektive styrdokument.

Hälsopolitiska rådets uppgift är att bedriva arbetet så att ett folkhälsoinriktat synsätt blir en del av de ingående parternas ordinarie verksamhet. Förtroendevalda och tjänstepersoner i Hälsopolitiska rådet ansvarar för att ta med sig inspel från sina respektive nämnder/styrelser/förvaltningar till Hälsopolitiska rådet samt att återföra rådets arbete tillbaka till dessa. **Varje Hälsopolitiskt råd ska ha en arbetsordning som tydliggör de medverkandes ansvar i folkhälsorådet. Arbetsordningen revideras i samband med nytt avtal.**

Hälsopolitiska rådet sammanträder **cirka fyra gånger** per år, sammanträdesschema fastställs senast vid årsskiftet för nästkommande år.

Vid beslutsmöte för budget inför kommande år kan del av mötet avdelas för endast förtroendevalda samt rådets tjänstemannastöd.

Kallelse sänds ut senast **sex dagar** före sammanträdet efter beredning av ordförande, vice ordförande samt rådets tjänstemannastöd. Frågor och ärenden bör anmälas senast tre veckor före sammanträdet.

Kommundirektörens ledningsgrupp ansvarar för att inför varje möte med Hälsopolitiska rådet förbereda ärenden som kommunen avser att anmäla till rådets sammanträde.

Protokoll från mötet delges ledamöterna i rådet senast tre veckor efter mötet samt anmäls till kommunstyrelsen respektive Västra Götalandsregionens delregional nämnd norra.

Resurser

Folkhälsostrategen administrerar Hälsopolitiska rådets ekonomi och erbjuder tjänstemannastöd knutet till rådets uppdrag. *I Samverkansavtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun* fastslås att folkhälsostrategen skall vara heltidsanställd med kommunen som huvudman, att tjänsten ska vara strategiskt och centralt placerad i kommunens förvaltning samt ha tillgång till förvaltningsledning.

Hälsopolitiska rådet förfogar över ekonomiska resurser knutna till *Samverkansavtal avseende gemensamma folkhälsoinsatser i Uddevalla kommun*. Dessa resurser ska, utöver finansiera en heltidstjänst för strategiskt folkhälsoarbete, användas för kostnader knutna till rådets uppdrag samt utvecklingsinsatser som beslutas av Hälsopolitiska rådet.

För sammanträdesarvode och i förekommande fall reseersättning ansvarar respektive huvudman.

Revidering och antagande av bestämmelserna

Revidering av bestämmelserna för Hälsopolitiska rådet kan initieras av rådet, Uddevalla kommunstyrelse och **Västra Götalandsregionens delregional nämnd norra**.

Bestämmelserna fastställs av Uddevalla kommunstyrelse.

2023-12-18

Dnr KS/2023:457

Handläggare

Folkhälsostrateg Emelie Eék

Telefon +46522696148

emelie.eek@uddevalla.se

Ansökningar gällande utvecklingsmedel från hälsopolitiska rådet 2024

Sammanfattning

Hälsopolitiska rådet beslutar årligen om utvecklingsbudget för påföljande år utifrån det avtal som finns mellan Uddevalla kommun och Västra Götalandsregionens delregionalnämnd Norra angående folkhälsoinsatser. Efter beslut om tilldelning av utvecklingsmedel 2023-09-25, återstår 209 tkr att fördela samt överskott från 2023. Utifrån rådets mål och inriktning beslutades att medlen, eller delar av dem, skulle användas riktat mot ofrivillig ensamhet och insatser för målgruppen äldre.

Under 2024 och 2025 kommer en projektledare inom socialtjänstens driva ett arbete mot ofrivillig ensamhet på heltid. Socialtjänsten har inkommit med en ansökan om utvecklingsmedel för att stötta projektledaren med en extra resurs. Resursen är tänkt att arbeta mer operativt, vara behjälplig vid medborgardialoger och starta upp aktiviteter med föreningar och volontärer. Ansökan är främjande och förebyggande och kompletterar folkhälsoarbetet med insatser riktade till äldre med fokus på ensamhet.

Kommunala råden för äldre och för personer med funktionsnedsättning förväntas inkomma med en ansökan om att genomföra en seniormässa. Hälsopolitiska rådet föreslås avsätta 100 tkr för en seniormässa under 2024 under förutsättning att det finns ett bra upplägg.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2023-12-18

Ansökan om utvecklingsmedel för att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet

Förslag till beslut

Hälsopolitiska rådet beslutar

att bevilja ansökan om utvecklingsmedel för att förebygga och motverka ofrivillig ensamhet med 200 tkr per år, under två år 2024–2025.

att avsätta 100 tkr av de tvärssektoriella folkhälsomedlen för en mässa med målgruppen äldre samt personer med funktionsnedsättning, under 2024.

Malin Krantz
Avdelningschef

Emelie Eék
Folkhälsosstrateg

Beslutet och underlaget ska skickas till
kim.engwall@uddevalla.se

Ansökan Utvecklingsmedel

Hälsopolitiska rådet

Projekt/utvecklingsarbete

Namn på projekt/utvecklingsarbete	
Ansökningsdatum	Sökande förvaltning och verksamhet

Handläggare/kontaktperson - kontaktuppgifter

Förnamn:	Efternamn:
Telefonnummer:	E-post:

Adress

Gata:	Postnummer:	Ort:
-------	-------------	------

Ansökt belopp (maximalt 50% av den totala kostnaden, uppge även om ansökan gäller 1, 2 eller 3 år)

Belopp per år (sek):	Antal år:	1 år	2 år	3 år
----------------------	-----------	------	------	------

Kontaktuppgifter till ansvarig chef

Namn:	E-post:
-------	---------

Bakgrund (beskriv vad som behöver utvecklas och varför, använd Uddevallas Vårdförhållanden)

--

Mål (beskriv vad ni vill uppnå och hur ni tänkt mäta detta)

Utvecklingsaktivitet (beskriv konkret vad ni planerar att göra samt på vilket sätt utvecklings-arbetet bidrar till ökad jämlikhet i hälsa)

Deltagare/målgrupp (beskriv vilka arbetet vänder sig till/kommer till nytta för, samt hur målgrupp görs delaktig i insatsen)

Beskriv kopplingen till Hälsopolitiska rådets prioriterade områden och om relevant till andra politiska prioriteringar och planer

Beskriv eventuella samverkanspartner och kopplingar till andra verksamheter

Budget (beskriv i grova drag projektets/utvecklingsarbetets kostnader och finansiering, där ni som projektägare ska stå för 50% av finansieringen)

Återrapportering/kommunikation/uppföljning (hur ni planerar att detta ska skötas)

Beskriv förutsättningar/vinster med att implementera resultatet av projektet i ordinarie verksamhet, efter projektidens slut (under förutsättning att projektet lyckats)

2023-12-19

Dnr KS/2023:63

Handläggare

Folkhälsostrateg Emelie Eék

Telefon +46522696148

emelie.eek@uddevalla.se

Uddevalla kommuns arbete för suicidprevention, uppdrag till folkhälsostrateg

Sammanfattning

Kommunstyrelsen har fattat beslut att anta en handlingsplan på länsnivå för det suicidpreventiva arbetet, Handlingsplan för suicidprevention 2020–2025. Handlingsplanen utgör en gemensam grund för Västra Götalandsregionens och kommunernas suicidpreventiva arbete och framtagande av delregionala/lokala handlingsplaner. Det suicidpreventiva arbetet skall enligt den länsgemensamma handlingsplanen tillgängliggöra professionella insatser på alla nivåer. Den lokala samverkansgruppen psykiatri har upprättat en lokal handlingsplan. I gruppen representeras kommunens och regionens vårdaktörer. Dock omfattas kommunens verksamheter i större utsträckning av det suicidpreventiva arbetet än de som är representerade i lokala samverkansgruppen psykiatri, det förebyggande perspektivet behöver stärkas och helhetsperspektiven i arbetet behöver uppmärksammas. Det finns behov av central samordning av kommunens suicidpreventiva arbete som ett komplement till den handlingsplan som lokala samverkansgruppen ansvarar för. Förslagsvis läggs ansvar för övergripande samordning av kommunens suicidpreventiva arbete på kommunens folkhälsostrateg.

Beslutsunderlag

Kommunledningskontorets tjänsteskrivelse 2023-12-19

Handlingsplan för suicidprevention 2020–2025

Förslag till beslut

Hälsopolitiska rådet beslutar

att uppdra åt folkhälsostrateg att samordna det kommunövergripande arbetet med suicidprevention.

Malin Krantz
Avdelningschef

Emelie Eék
Folkhälsostrateg

20

Det goda livet
i Västra Götaland

**Handlingsplan för
suicidprevention**

2020-2025

25

Innehåll

Bakgrund	2
Mål för suicid prevention i Västra Götaland	2
Syfte	2
Process för framtagande	3
Struktur för samverkan inom psykisk hälsa	3
Genomförande	3
Uppföljning	4
Aktiviteter	4

Bakgrund

Orden suicid och självmord används oftast synonymt och syftar båda på en handling för att medvetet orsaka sin egen död. Eftersom ordet självmord kan uppfattas ge anspelningar på kriminell handling har vi i den här handlingsplanen valt att använda ordet suicid.

Suicid är ett komplext problem

Suicid är ett komplext samhälls- och folkhälsoproblem, som kräver många olika angreppssätt. Suicid är i sig ingen sjukdom. Det är inte ens nödvändigt att psykisk sjukdom ligger bakom. Däremot är psykisk sjukdom eller någon form av psykisk ohälsa en vanlig riskfaktor för suicid.

Suicidalitet är ett samlingsbegrepp för suicidtankar, suicidförsök och fullbordade suicid. Suicidalt beteende påverkas av biologiska-, psykologiska-, sociologiska- och omgivningsfaktorer. Statistiskt sett tar drygt tre svenskar sitt liv varje dag. Suicid genomförs främst av män och äldre personer, medan suicidförsök främst genomförs av kvinnor och yngre.

Varje år tar cirka 200 personer i

Västra Götaland sitt liv

I Sverige har antalet suicid kontinuerligt minskat i befolkningen sedan mitten av 1980-talet men planat ut det sista decenniet. I gruppen 15-24 år har antalet legat på en oförändrad nivå. I Västra Götaland inträffar cirka 200 suicid varje år och uppskattningsvis görs 2000 suicidförsök. Vid suicidförsök finns ett större mörkertal

än vid fullbordat suicid eftersom alla personer som gör suicidförsök inte söker sjukvård och därför inte registreras.

Resultat kräver långsiktigt arbete

Ett nationellt handlingsprogram beslutades av riksdagen 2008 för arbetet med att minska suicid.¹ Den nationella visionen för suicidprevention innebär att "ingen människa ska behöva hamna i en sådan utsatt situation att suicid ses som den enda utvägen". För att detta mål ska kunna nås krävs insatser på såväl individ- som på befolkningsnivå nationellt, regionalt och lokalt.

Att förebygga suicid är inte bara ett sätt att ge hjälp i livsfarliga situationer utan innebär även ett långsiktigt arbete för att få ner antalet suicid och suicidförsök. Det kan handla om att tidigt observera varningssignaler, identifiera, remittera, ge stöd till individer och grupper i särskilt utsatta situationer samt att utbilda personal. Varje liv som kan räddas är en framgång. Därför är det viktigt att förebygga suicid till skydd för livet.

I Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa 2018-2020 anges målet; Nollvision om suicid i Västra Götaland.² Denna handlingsplan har samma vision.

¹ www.folkhalsomyndigheten.se, www.suicidprevention.se

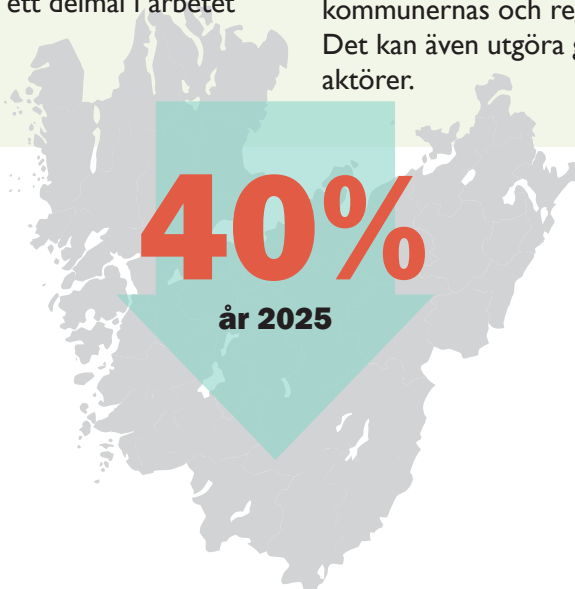
² Det goda livet i Västra Götaland Handlingsplan psykisk hälsa 2018-2020

Mål för suicidprevention i Västra Götaland

Antalet suicid i Västra Götaland ska minska med 40 procent till år 2025. Detta mål är ett delmål i arbetet med nollvisionen.

Syfte

Syftet med handlingsplanen är att med suicidpreventiva åtgärder minska antalet suicid och suicidförsök i Västra Götaland. Planen ska utgöra en gemensam grund för kommunernas och regionens suicidpreventiva arbete. Det kan även utgöra grund för samarbete med andra aktörer.

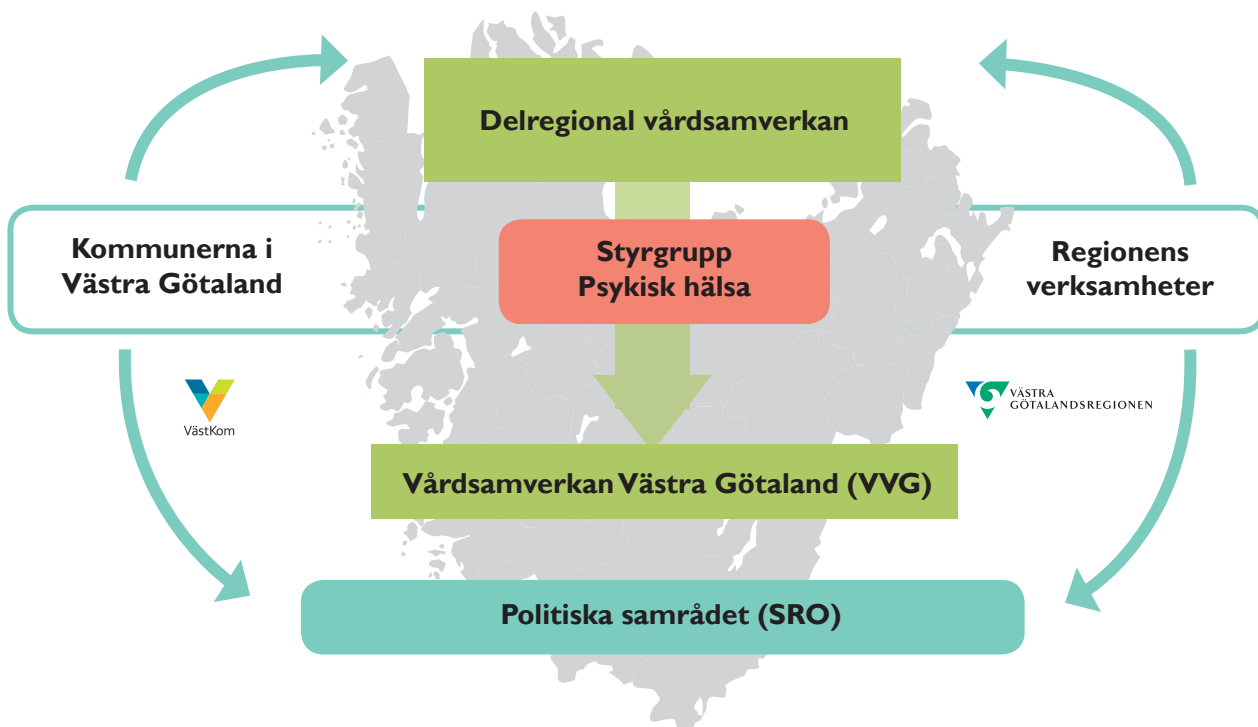
Process för framtagande

Handlingsplanens innehåll har processats fram genom ett rådslag den 14 september 2018 med företrädare för civilsamhället, polis och tjänstepersoner från båda huvudmännen. Syftet var att identifiera vad som

behöver göras för att minska suicidtalet samt att skapa delaktighet och förankring i det arbete som ska göras. På rådslaget identifierades sex områden för att främja psykisk hälsa, motverka psykisk ohälsa och suicid samt erbjuda insatser till de som drabbats. En partsammansatt arbetsgrupp har sedan jobbat vidare med förslagen.

Struktur för samverkan inom psykisk hälsa i Västra Götaland

I Västra Götaland sker samverkan mellan parterna på tre nivåer: lokalt, delregionalt och regionalt.

Genomförande

Sedan 2018 pågår ett arbete inom ramen för delregional och lokal vårdssamverkan med genomförande av Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa. På samma vis förväntas denna plan omhändertaras delregionalt och lokalt.

För att uppnå det länsgemensamma målet för denna handlingsplan – att minska antalet suicid med 40 % till 2025 – och att sträva mot nollvision om suicid i Västra Götaland behövs insatser utifrån dels ett befolkningsperspektiv, dels ett individperspektiv. Perspektiven kompletterar varandra och båda är nödvändiga för att ett suicidpreventivt arbete ska kunna ge effekt. Det befolkningsinriktade arbetet omfattar många olika samhällsaktörer och syftar till att skapa

mindre riskutsatta miljöer, öka människors medvetenhet om suicidproblematik och försöka undanröja de tabun som suicid omgärdas av. Det individinriktade arbetet bedrivs både inom kommunerna och inom hälso- och sjukvården och syftar till att öka kunskapen om att stödja personer med risk för suicid på bästa sätt.

Delregionala och lokala handlingsplaner

Denna handlingsplan på länsnivå utgör en gemensam grund för Västra Götalandsregionens och kommunernas suicidpreventiva arbete och framtagande av delregionala/lokala handlingsplaner.

Många samhällsaktörer bidrar, och behöver fortsätta bidra, i det suicidpreventiva arbetet för att nå mål och vision.

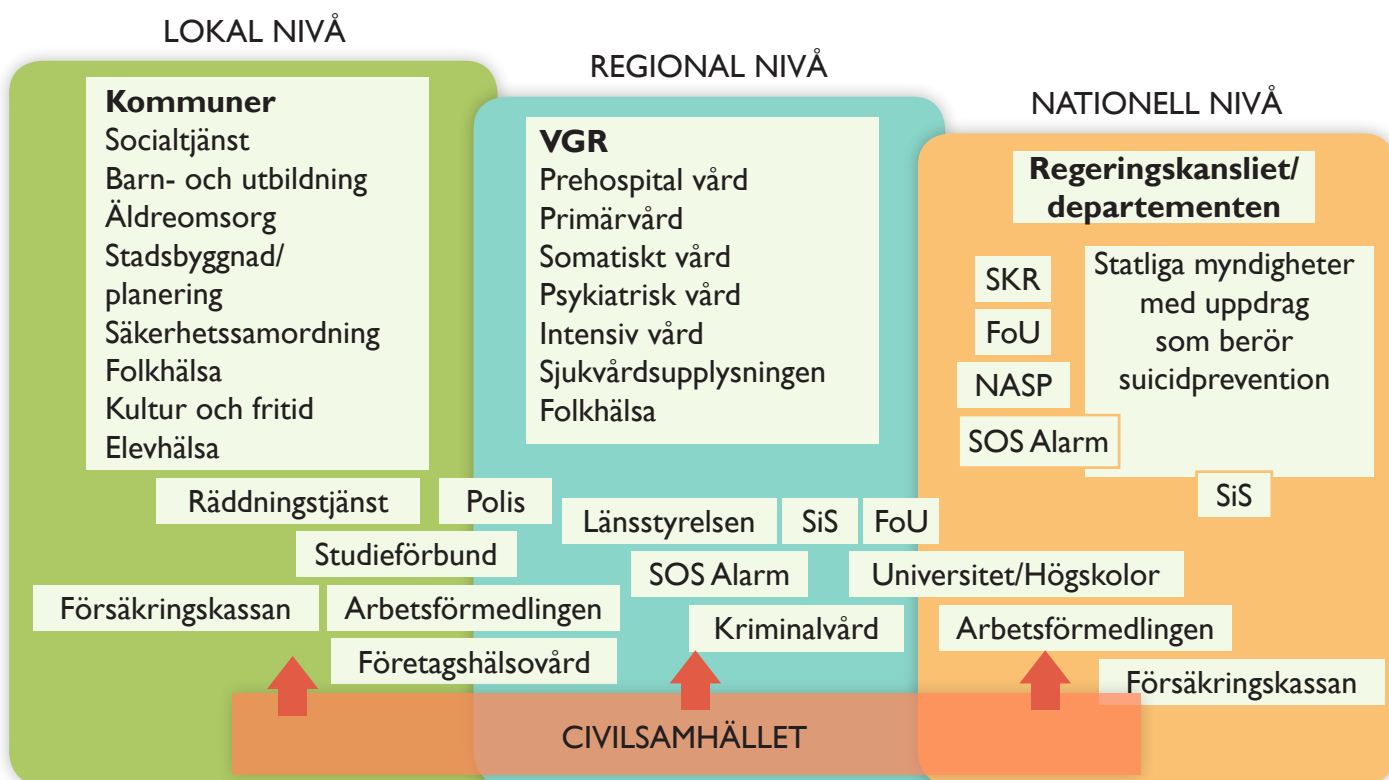
Uppföljning

Styrgrupp för Västra Götalands Handlingsplan för psykisk hälsa ansvarar för uppföljning av denna handlingsplan.

För att följa handlingsplanens mål över tid har ett antal indikatorer valts ut. Målsättningen är att indikatorerna

ska göra det möjligt att jämföra processer och resultat, och därigenom stimulera och initiera förbättringsarbetet. Varje delregional eller lokal vårdsamverkan kan med fördel identifiera egna indikatorer för den uppföljning/utveckling man vill se. Till handlingsplanen medföljer ett dokument som visar vad som ska följas upp och av vem.

Aktörer

Aktiviteter

För att nå målet om att minska antalet suicid i länet krävs ett långsiktigt arbete som integreras i ordinarie verksamhet i såväl kommunernas som regionens alla verksamheter.

Områden som identifierades i samband med det inledande rådslaget utgör grund för handlingsplanens aktiviteter.

- **Lokal handlingsplan som involverar nyckelaktörer**
- **Höjd kunskapsnivå**
- **Prioritera suicidprevention på ledningsnivå**
- **Ökad samordning och tillgänglighet till professionella insatser på alla nivåer**
- **Ta vara på civilsamhällets engagemang och kunskap**
- **Lära av händelseanalyser vid suicid**

1. Lokal handlingsplan som involverar nyckelaktörer

Medarbetare i kommunerna och regionen som möter patienter/brukare i sin vardag har en viktig uppgift i att uppmärksamma när personer visar tecken på risk för suicid.

Det suicidpreventiva arbetet ska bedrivas inom ramen för befintlig samverkansstruktur. Handlingsplanen ska innehålla gemensamma mål, aktiviteter, mått på förväntat resultat samt ange former för samverkan. Arbetet ska bl a bygga på antagna avtal och överenskommelser.³

Andra viktiga nyckelaktörer i det suicidpreventiva arbetet är Länsstyrelsen, Trafikverket, SOS Alarm, Räddningstjänsten, Polismyndigheten, Kriminalvården, Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan, företagshälsovård, lärosäten samt aktörer inom civilsamhället t ex trossamfund och ideella organisationer.

Indikatorer

- > Lokal handlingsplan för suicidprevention.

³ T ex: Riktlinje för samordnad individuell plan, SIP och Överenskommelse om samarbete kring personer med psykisk funktionsnedsättning och personer med missbruk av alkohol och droger och spel om pengar.

2. Höjd kunskapsnivå

Kunskapsnivån om riskfaktorer för psykisk ohälsa och suicid behöver öka. Vissa särskilt sårbara grupper i samhället har en ökad risk för suicid t ex minoritetsgrupper, funktionsnedsatta, vissa åldersgrupper och närstående till personer som begått suicid. Även riskbruk och missbruk är riskfaktorer som är viktiga att väga in.

Utbildningsinsatser behövs för personal som kommer i kontakt med suicidnära personer inom hälso- och sjukvården, socialtjänsten, förskola/skola, äldreomsorg, räddningstjänst med flera. Fortbildningar behöver därför riktas till olika målgrupper och ges på ett organiserat sätt till personal inom kommun, primär- och specialistvård.

Generellt sett behövs också ökad kunskap hos allmänheten för att minska fördomar, stigmatisering och vart hjälp finns att få.

Indikatorer

- > Antal suicid i Västra Götaland fördelat på kön och ålder.
- > Antal lokala handlingsplaner som innehåller aktiviteter i syfte att höja kunskapsnivån hos medarbetare.

Länsgemensam aktivitet

- Aktivera informationskampanjen Steg för livet.
- Planera fortbildningsinsatser, t ex. Aktion Livräddning, Första hjälpen till psykisk hälsa/ MHFA, och Psyk-E bas Suicid.
- Ta fram yrkesspecifika fortbildningar i suicidriskbedömning och utarbete krisplan.

3. Prioritera suicidprevention på ledningsnivå

Beslutsfattare, chefer och ledare måste ha goda kunskaper om suicidförebyggande arbete. De har en central roll för att skapa förutsättningar i form av tid, resurser, utrymme och kontinuitet. Detta krävs för att säkerställa att det suicidpreventiva arbetet prioriteras och att denna handlingsplan omsätts i praktiken.

Indikatorer

- > Antal lokala handlingsplaner som innehåller aktiviteter riktade till beslutsfattare, chefer och ledare.

4. Ökad samordning och tillgänglighet till professionella insatser på alla nivåer

Personer med psykisk ohälsa och förhöjd risk för suicid ska ges kompetent hjälp och stöd oavsett var behovet identifieras. Det ska finnas kända och fungerande rutiner för detta och för att slussa vidare personer när det behövs. Tillgängligheten till vård och stöd ska vara god oavsett ålder. För personer med mer omfattande behov av hjälp krävs god tillgänglighet till såväl psykiatrisk som somatisk specialistvård.

Personer som har behov av samordnade insatser ska erbjudas en Samordnad individuell plan (SIP). En SIP säkerställer att den enskilde får sina behov tillgodosedda när både kommun och region ansvarar för insatser. En SIP gör den enskilde och närstående delaktiga i planeringen av insatser från kommun och hälso- och sjukvård, och ansvarsfördelningen blir tydlig.

Indikatorer

- > Upprättande av SIP i befolkningen.
- > Antal personer som besöker primärvården för psykisk ohälsa.
- > Andel personer som får specialistpsykiatrisk vård inom tiden för vårdgarantin.
- > Upprättande av krisplaner inom specialistpsykiatrin.

5. Ta vara på civilsamhällets engagemang och kunskap

Civilsamhället och offentliga verksamheter behöver samverka för att motverka stigmatisering och göra det lättare att samtala om psykisk ohälsa och suicid. Det finns flera intresseorganisationer som arbetar med att skapa engagemang, kunskap och dialog. De har en viktig funktion i det suicidpreventiva arbetet. Deras informations- och utbildningsinsatser samt opinionsbildning förstärker och kompletterar insatser från staten, regionerna och kommunerna.

Indikatorer

- > Antal lokala handlingsplaner som innehåller aktiviteter som innefattar samarbete med civilsamhället.

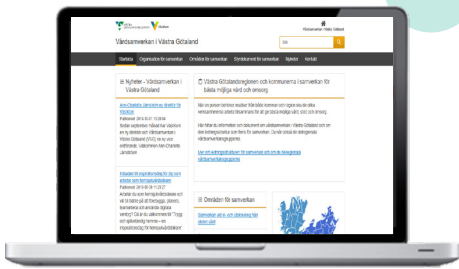
6. Lära av händelseanalyser vid suicid

Händelseanalyser ökar kunskapen om den suicidal processen och identifierar förbättringsområden samt bidrar till att utveckla det förebyggande arbetet. En händelseanalys är också en viktig del av stöd och återkoppling till närstående, personalgrupper eller andra efterlevande. I de fall som en individ som begår suicid har insatser från region och kommun bör en gemensam händelseanalys göras.

Händelseanalyser i samverkan med närstående och berörda parter ger en mer detaljerad bild av suicid och dess orsaker. En gemensam händelseanalys kan även identifiera förbättringsområden mellan verksamheterna, till exempel när det gäller samverkan eller kommunikation.

Indikatorer

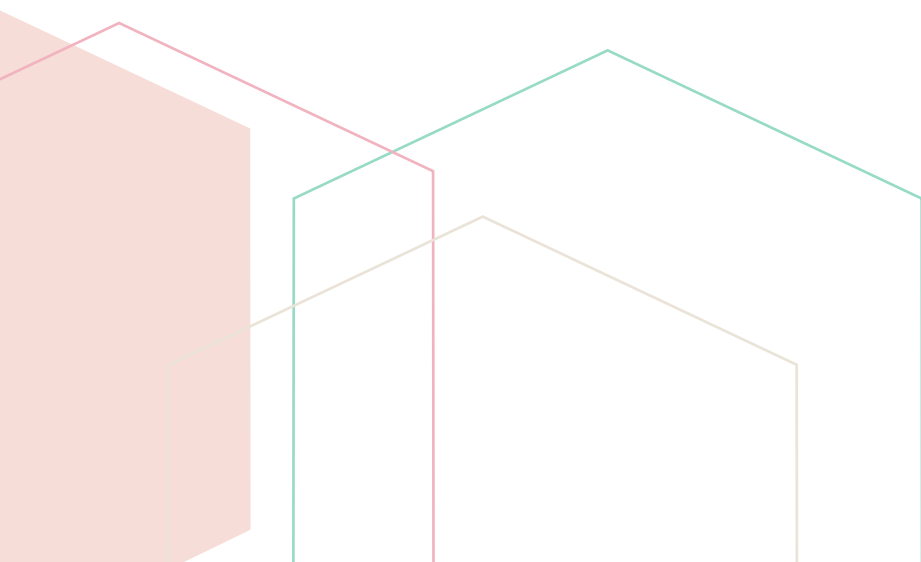
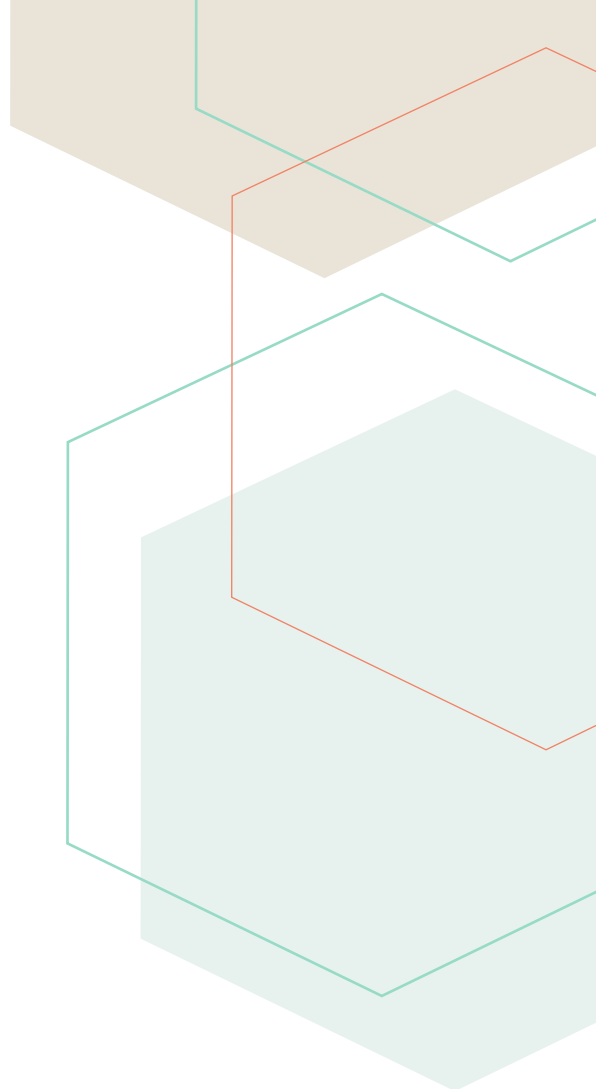
- > Antal lokala vårdssamverkansgrupper som gör händelseanalyser vid suicid.

På **vardsamverkan.se** hittar du

- > Handlingsplan för suicidprevention
- > Handlingsplan för psykisk hälsa

... och mycket mer!

VästKom

VÄSTSVENSKA KOMMUNALFÖRBUNDENS SAMORGANISATION

VÄSTRA
GÖTALANDSREGIONEN

NSPHiG

Nationell Samverkan för Psykisk Hälsa i Göteborg